

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τηλ. 210.7272.314-317, Fax 210.7272310
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
GREECE
e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΖ' – ΤΕΥΧΟΣ 107
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταξ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Ρύθμης
9

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠ.Α.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

Τό έθνικό άνθος τῆς Κορέας

Κάθε χρόνο, από τόν Ιούλιο μέχρι τόν Οκτώβριο, ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἡ Κορέα στολίζεται μέ τά μεγάλα ζωηρόχρωμα ἄνθη τοῦ ἰβίσκου, πού εἶναι τό ἐθνικό ἄνθος τῆς χώρας.

Ἰδιαίτερα ἀνθεκτικά τά μικρά δένδρα τοῦ ἰβίσκου καί χωρίς ἀπαιτήσεις ὡς πρός τή σύσταση τοῦ ἐδάφους, ἀναπτύσσονται ἐξ ἴσου καλὰ σέ ἠλιόλουστα μέρη, ἀλλὰ καί σέ σκιερά. Τό μόνο πού χρειάζονται εἶναι τακτικό πότισμα, πράγμα πού στήν Κορέα ἐξασφαλίζουν οἱ ἄφθονες θερινές βροχές.

Τό ὄνομα τοῦ ἰβίσκου στά κορεατικά εἶναι Mugunghwa (μουγκούνγκ χούα) καί ἡ προσωνομία του «ρόδον τοῦ Σαρὸν». Ἡ λέξη mugung σημαίνει ἀθανασία κι ἡ λέξη hwa σημαίνει ἄνθος. Αὐτή ἡ ὀνομασία του «ἀντανaklā τὴν ἀθάνατη φύση τῆς κορεατικῆς ἱστορίας καί τὴν ἀποφασιστικότητα καί ἀνθεκτικότητα τοῦ κορεατικοῦ λαοῦ».

Ἔτσι, τά μεγάλα ζωηρά ἄνθη τοῦ ἰβίσκου, μέ τά πέντε πέταλα καί τό χαρούμενο ροδοκόκκινο χρῶμα, ἐκτός ἀπό τὴν καλλιωπιστική παρουσία τους στήν Κορέα, συμβολίζουν καί ὑπενθυμίζουν βασικά παραδοσιακά στοιχεία τῆς ψυχολογίας καί τῆς ἱστορικῆς πορείας τοῦ λαοῦ τῆς.

Μ. Σ.

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΟΡΕΑΣ Κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ

Ὁ νέος Μητροπολίτης Κορέας κ. Ἀμβρόσιος.

Τὴν Κυριακή 20 Ἰουλίου 2008, σὸν Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου στή Σεούλ, ἐγίνε ἡ ἐνθρόνιση τοῦ νέου Μητροπολίτη Κορέας κ. Ἀμβροσίου. Τῆς ἐνθρόνισεως προηγήθηκε πολυαρχιερατική θεία Λειτουργία τῆς ὁποίας προέστη ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηνάιος καί συλλειτουργήσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Πισιδίας κ. Σωτήριος (πρῶν Κορέας), Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, Ν. Ζηλανδίας κ. Ἀμφιλόχιος καί Χόνγκ-Κόνγκ κ. Νεκτάριος, πλαισιούμενοι ἀπό Κορεάτες καί Ἕλληνας κληρικούς.

Στὴν τελετή παρέστησαν ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Κων/νος Δρακάκης, ἐκπρόσωποι τῶν Πρέσβευων τῆς Ρωσίας καί τῆς Ρουμανίας, ὁ Ἕλληνας Στρατιωτικός Ἀκόλουθος, ἐκπρόσωποι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καί ὁ Γενικός Γραμματέας τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τῆς Κορέας. Ἐπίσης, παραβρέθηκε ὁ Πρύτανης καί εὐάριθμη ἀντιπροσωπία φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου HUNTS, σὸ ὁποῖο ὁ Σεβ. κ. Ἀμβρόσιος διδάσκει ὡς καθηγητής καθὼς καί πλῆθος πιστῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καί πολλοὶ ἐπισκέπτες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τὸν νέο Μητροπολίτη προσφώνησε ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηνάιος, ὁ ὁποῖος παραδίδοντάς του τὴν ποιμαντορική ράβδο τοῦ εὐχήθηκε νά ἔχει ὑγεία καί μακρότητα ἡμερῶν, νά συνεχίσει τό ἔργο πού ἤδη ἔχει ἀρχίσει καί νά παραμείνει ἀπλός, στοργικός, ἀληθινός Ἐπίσκοπος γιὰ τὴν Κορέα καί γιὰ ὅλη τὴν οἰκουμένη.

Τὸν διάδοχό του προσφώνησε καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Σωτήριος, λέγοντας μεταξύ ἄλλων: «Τὴ στιγμή αὐτὴ πού βλέπω σὸν Ἀρχιερατικό Θρόνο τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Μητροπόλεως Κορέας τὸν χαρισματικό νέο Ἐπίσκοπο Κορέας Ἀμβρόσιο ἀναπέμνω τίς ὀλόψυχες εὐχαριστίες μου πρὸς τὸν Κύριόν μας, τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας μας. Σεβασμιώτατε καί ἀγαπητέ ἀδελφὲ Ἀμβρόσιε, πού δούληψες μέ ὄλη σου τὴν καρδιά κατὰ τά δέκα αὐτὰ χρόνια στήν Κορέα, εὐχομαι πρὸς τὸν Κύριόν μας νά σοῦ χαρίξει καλὴν ὑγεία καί νά σέ ἀξιώσει ἐπὶ ἔτη πολλὰ νά ποιμάνεις τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησία τῆς Κορέας, ὡς Ποιμενάρχης τῆς. Καί μέ τὴν θερμὴν ἀγάπη καί μέ τά πλοῦσια χαρίσματα μέ τά ὁποῖα σέ προίκισεν ὁ Κύριος νά καθοδηγεῖς μέ ἐπιτυ-

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Σωτήριος, προκάτοχος του νέου Μητροπολίτη, τον προσφωνεί κατά τη διάρκεια της Ένθρονίσεως.

χία τό λογικό σου ποιμνιο προς δόξαν Θεού». Κατόπιν, τον νέο Μητροπολίτη προσφώνησε ο π. Δανιήλ Νά, Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ιερής Μητροπόλεως Κορέας.

Στή σύντομη προσφώνησή του, ο Πρύτανης του Hankuk University of Foreign Studiew, Dr. Park Chul, εξέφρασε τή χαρά καί τά συγχαρητήρια τών καθηγητών, τών φοιτητών καί τών υπαλλήλων του Πανεπιστημίου, υπογραμμίζοντας τή συμβολή του κ. Άμβροσίου στή ίδρυση του Τμήματος Έλληνικών Σπουδών τό έτος 2004.

Άναλαμβάνοντας τή διαποίμανση της ιερής Μητροπόλεως Κορέας ο Σεβ. κ. Άμβρόσιος, στον

Ο Μητροπολίτης Πισιδίας προσφέρει στον διάδοχό του τό εγκόλπιο πού του είχε δωρίσει ο μακαριστός Μητροπολίτης Ν. Ζηλανδίας καί Έξαρχος Κορέας κυρός Διονύσιος.

ένθρονιστήριο λόγο του, ευχαρίστησε τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη καί τήν περί Αὐτόν Ἱερά Σύνοδο γιά τήν τιμητική έκλογή του, καθώς καί τον Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Ειρηνάιο, εκπρόσωπο της Α.Θ.Π. στήν τελετή της ένθρονήσεώς του.

Στή συνέχεια εξέφρασε εγκάρδιες ευχαριστίες προς τον προκάτοχό του, Σεβ. Μητροπολίτη Πισιδίας κ. Σωτήριο, πησίον του οποίου εργάσθηκε γιά μία δεκαετία στον ιεραποστολικό αγρό της χώρας της «Πρωινής Γαλήνης». Έξηρε τήν αγία βιοτή του, τον χριστοκεντρικό του λόγο, τή θυσιαστική του αγάπη καί τό έν γένει αξιομίμητο παράδειγμά του.

Επίσης, ευχαριστίες άπηύθυνε προς τους παρευρισκόμενους άρχιερείς, στους κατά σάρκα συγγενείς του, καθώς καί σε όλους όσους συμμετείχαν στήν τελετή της ένθρονίσεώς του σωματικώς ή ήσαν παρόντες νοερώς μέ τήν προσευχή τους.

Κλείνοντας τό πρώτο μέρος της όμιλίας του, ζήτησε νά του έπιτραπεί νά κάνει μία δημόσια έξομολόγηση καί άπευθυνόμενος στο ποιμνίό του εΐπε: «Όλους εσάς τους Κορεάτες Ὁρθόδοξους, από τό 1995 πού σας πρωτογνώρισα, σας αγάπησα πολύ.

Σιγά - σιγά οι πνευματικοί δεσμοί πού αναπτύχθηκαν μεταξύ μας μέ έκαναν νά σας θεωρώ δικούς μου άνθρωπους, σαν τήν οικογένειά μου καί γι' αυτό πήρα τήν άπόφαση τό 1998 νά μείνω γιά πάντα στήν Κορέα καί νά πεθάνω έδώ. Εΐστε καί θα εΐστε γιά πάντα μέσα στήν καρδιά μου. Γιατί στήν καρδιά μου υπάρχει μόνο "θύρα εισόδου". "Όποιος μέ τήν γνωριμία μας μπει μέσα δέν έχει τή δυνατότητα νά βγει, άφού δέν υπάρχει "θύρα έξόδου".

Άναφερόμενος στο γεγονός της έκλογής του εΐπε: «Η έκλογή τινος σε Μητροπολίτη μιās οποιασδήποτε Μητροπόλεως είναι πάντοτε "σταυρός" καί "τάφος". "Ένας "σταυρός" έπιφορτισμένος μέ τό βάρος όλων τών πνευματικών, ποιμαντικών καί διοικητικών εύθυνών, πού πρέπει νά σηκώνει άγόγγυστα ο Μητροπολίτης κατά τήν έξάσκηση της διακονίας του. Καί "τάφος" μέσα στον οποίο πρέπει νά θάβει καθημερινά τον έαυτό του, τήν ιδιωτική του ζωή "σύν τοις παθήμασι καί ταΐς επιθυμίαις" (Γαλ. 5, 24)».

Συνέχισε μέ όρισμένες σκέψεις του, πού όπως έπισήμανε θά άποτελέσουν τό σημείο αναφοράς της

Άνθη προσέφεραν στον πνευματικό τους πατέρα τά Κορεατόπουλα.

μελλοντικής του διακονίας στήν Έκκλησία της Κορέας: «Έδώ στή χώρα μας, στήν όμορφη Κορέα, υπάρχουν πολλοί χριστιανοί πού αναζητούν κάτι διαφορετικό από τά γνωστά χριστιανικά σχήματα, αλλά δέν ξέρουν πού καί πώς νά τό βρουν. Επίσης υπάρχουν, ως γνωστόν, έκατομμύρια συμπατριωτών μας πού δέν ανήκουν σε καμία θρησκεία καί αναζητούν άκόμη τον "άγνωστο Θεό" (Πράξ. 17, 23). Ως μέλη της Ὁρθόδοξης Έκκλησίας, ή οποία έχει τό προνόμιο νά είναι ή συνέχεια της αρχαίας Έκκλησίας μέ συνεχή καί άδιάκοπη παράδοση δύο χιλιάδων χρόνων, έχουμε χρέος νά μεταλημπαδέσουμε τή διδασκαλία καί τό γνήσιο όρθόδοξο ήθος σε όλους όσους νοσταλγούν τή "Βασιλείαν του Θεού καί τήν δικαιοσύνην αυτού" (Ματθ. 6, 33).

Γιά τον σκοπό αυτό νομίζω πώς θά πρέπει νά εστιάσουμε τή διακονία καί τή μαρτυρία μας στή σύγχρονη κορεατική κοινωνία στά έξής τρία καίρια σημεία, τά όποια, δυστυχώς, μετά τό όλέθριο σχίσμα του 1054 μεταξύ Άνατολικής καί Δυτικής Έκκλησίας, στερήθηκαν οι μή Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί: 1. Στή μαρτυρία του πλούτου της Ὁρθόδοξου πατερικής παραδόσεως... 2. Στή μαρτυρία του πλούτου της Ὁρθόδοξου λειτουργικής παραδόσεως... 3. Στή μαρτυρία του πλούτου της Ὁρθόδοξου πνευματικής παραδόσεως...».

Άπευθύνοντας προς όλους άνεξαιρέτως κάλεσμα γιά συνεργασία καί προσευχή, έκλεισε τον ένθρονιστήριο λόγο του υπενθυμίζοντας τους λόγους του άποστόλου τών έθνών Παύλου: «Λοιπόν, άδελφοί, χαιρετε, καταρτιζεσθε, παρακαλεισθε, τό αυτό φρονείτε, ειρνεύετε, καί ο Θεός της αγάπης καί της ειρήνης εσται μεθ' ύμών (Β' Κορ. 13, 11)».

**Σεβασμιώτατε,
ή διάθεσή μας νά βρεθοΰμε στο πλάι σας ως Σίμωνες Κυρηνάιοι καί οι ταπεινές, εκ καρδιάς ευχές μας, ως συνοδεΰουν τήν πορεία σας στήν Έκκλησία της Κορέας .**

Οι συνεργάτες σας του Γραφείου Έξωτερικής Ιεραποστολής της Άποστολικής Διακονίας

Δέν ξέρω αν έσείς έχετε ξανακούσει γι' αυτή τή χώρα. Έγώ όχι, ή μάλλον είχα άκουσει ότι βρίσκεται κάπου στη Δυτική Άφρική. Δέν είχε περάσει ούτε μία εβδομάδα άφóτου γυρίσαμε από τή Μαδαγασκάρη, όταν μία νέα πρόσκληση ήρθε από τή Σιέρρα Λεόνε, από τόν ιεραπόστολο π. Θεμιστοκλή Άδαμόπουλο. «Έλθετε νά μέ βοηθήσετε. Έχω πολλή ανάγκη. Θέλω νά κτίσω μία έκκλησία καί ένα παιδαγωγικό Κολλέγιο. Τά οικόπεδα μου τά πρόσφερε δωρεάν τό κράτος καί μάλιστα σέ κεντρικά σημεία τής πόλης».

Αυτή ήταν ή πρόσκληση. Μπορείς νά άρνηθείς; Η άδελφή Γαβριηλία όταν ζούσε έλεγε: «Όταν σās προσκαλοῦν θά ήετε νάι, καί αν δέν πρέπει νά πάτε, ό Θεός θά κάνει τό νάι, όχι. Έτσι βρεθήκαμε στη Σιέρρα Λεόνε. Μία πανέμορφη χώρα πού βρέχεται από τά γαλάζια νερά του Άτλαντικού καί τό έσωτερικό της είναι καταπράσινο, μέ πανύψηλα άφρικάνικα δένδρα.

Οι πληροφορίες πού βρήκα γιά τή χώρα πριν φύγω από τήν Άθήνα είναι οι έξης: Στη Σιέρρα Λεόνε ζοῦν 4,3 εκατομμύρια άνθρωποι. Τά 3 στα 10 παιδιά πεθαίνουν πριν φθάσουν στην ηλικία των 5 έτών. Ό μέσος όρος ζωής είναι τά 37 χρόνια. Τό 69% των ανθρώπων είναι αναλφάβητοι. Τό 57% των κατοίκων ζοῦν κάτω από τό όριο τής φτώχειας, δηλαδή μέ λιγότερο από 1 δολλάριο τήν ημέρα. Τό 67% των κατοίκων δέν έχουν πρόσβαση σέ πόσιμο νερό.

Η χώρα έχει καταπονθηθεί από τόν εμφύλιο πόλεμο. Μετά τό 2002 έχει ήσυχάσει. Έχει έκλεγμένη Κυβέρνηση πού προσπαθεί νά θεραπεύσει τίς πληγές πού άφησε ό εμφύλιος σπαραγμός.

Μετά από πολλώωρο, κοπιαστικό ταξίδι φτάσαμε στην πρωτεύουσα τής χώρας, στό Φριτάουν. Όμορφη πόλη, πού είναι κτισμένη σέ παραθαλάσσια περιοχή άλλή καί στους γύρω λόφους πού τήν περικλείουν καί πού μοιάζουν μέ λιοντάρια καθισμένα, έξ οῦ καί ή όνομασία Σιέρρα Λεόνε (βουνά των λιονταριών).

Άπό τήν αρχή του χρόνου βρίσκεται εκεί ό π. Θεμιστοκλής καί έχει άρχισει ιεραποστολική προσπάθεια. Ένα νοικιασμένο σπίτι καλύπτει τίς πρώτες ανάγκες του ίδιου καί των λίγων συνεργατών του.

Τά πρώτα βήματα τής Όρθοδοξίας στη Σιέρρα Λεόνε

Στό ισόγειο λειτουργεί ένα απέριττο παρεκκλήσιο γιά τίς λατρευτικές ανάγκες.

Δύσκολες οι συνθήκες διαβίωσης. Ηλεκτρικό έχει δύο-τρεις ώρες τήν ημέρα καί πολλές φορές καθόλου. Όμως δέν απογοτεύονται, αγωνίζονται. Ό π. Θεμιστοκλής τρέχει από τό πρωί ως τό βράδυ, νηστικός, πολλές φορές καί διψασμένος. Τά Υπουργεία τόν έχουν καθημερινό πελάτη. Θέλει νά βοηθήσει τά σχολεία πού είναι ρημαγμένα από τόν πόλεμο μέ σπασμένα παράθυρα καί ριγμένους τοίχους. Πήρε έγκριση από τό Υπουργείο Παιδείας γιά Παιδαγωγικό Κολλέγιο καί ήδη ανοίγουν τά θεμέλια σέ οικόπεδο πού δώρισε τό κράτος.

Έπείγει ή άνέγερση ναοῦ. Τά σχέδια είναι έτοιμα καί ήδη θά είχε άρχισει τό κτίσιμο, αν γιά τό οικόπεδο δέν καθυστερούσαν μέ χρονοβόρες διαδικασίες. Οι δωρητές από τήν Ελλάδα θά συνδράμουν καί πάλη.

Τά κτίρια θά γίνουν. Τό πρόβλημα είναι μέ τό έμψυχο υλικό. Όλη ή πρωτεύουσα καί τά χωριά είναι γεμάτα από τζαμιά. Υπάρχουν όμως καί πολλοί Μεθοδιστές, Προτεστάντες, Καθολικοί καί άλλοι.

Οι δρόμοι τής πρωτεύουσας είναι γεμάτοι από καρτσάκια αναπήρων πού ζητιανεύουν. Χτύπησαν τήν πόρτα μας καί από αυτούς άρχισαμε. Λίγο ζεστό φαγητό επί ένα 20ήμερο κάθε μήνα είναι ή πρώτη βοήθεια γι' αυτούς. Καί ό λόγος του Θεοῦ σέ κάθε ευκαιρία.

Έπαθα σόκ όταν είδα πού μένουν αυτοί οι άνθρωποι. Ένα διώροφο σπίτι βομβαρδισμένο από

Τό σπίτι πού μένουν οι άνθρωποι πού δέν έχουν τή δυνατότητα νά έργασθουν γιά νά καλυτερέψουν τίς συνθήκες τής ζωής τους.

τόν καιρό του πολέμου χωρίς παράθυρα καί πόρτες. Καί ό αριθμός τους δέν είναι εύκαταφρόντος. Πλησιάζουν τά 100 άτομα. Χωρίς χέρια καί πόδια, παράλυτοι στα καρτσάκια από τήν πολυομυελίτιδα, μέ μεγάλη δυσκολία στην κίνηση τους. Έβγαϊναν από έξαθλιωμένα δωμάτια καί άπορούσα πού κοιμόντουσαν, άφοῦ στα περισσότερα δωμάτια δέν υπήρχε ούτε ένα στοιχειώδες σκέπασμα, ούτε κάτι γιά νά στρώσουν κάτω.

Η καρδιά μου σφίχτηκε από τή ληψη γιά τή δυστυχία αυτών των ανθρώπων. Καί τό σπουδαιότερο τό έμαθα μετά ό ιδιοκτήτης σύντομα θά τους βγάλη έξω γιά νά επισκευάσει τό κτίριό του. Πού θά μένουν αυτοί οι άνθρωποι; Τόν σύζυγό μου νύχτες όλόκληρες τόν άπασχολοῦσε αυτό τό θέμα. Είναι πολύ δύσκολο γιά τήν ιεραποστολή, πού κάνει τώρα τά πρώτα βήματά της, νά βρεθεί οικόπεδο στην πόλη, νά αγοραστεί καί μετά νά κτισθουν σπιτάκια γι' αυτούς. Όμως ό Θεός έχει τό σχέδιό Του γι' αυτά τά δύστυχα πλάσματά Του. Σέ μία επίσκεψη του π. Θεμιστοκλή καί του συζύγου μου στον Υπουργό Περιβάλλοντος, του ζήτησαν νά παραχω-

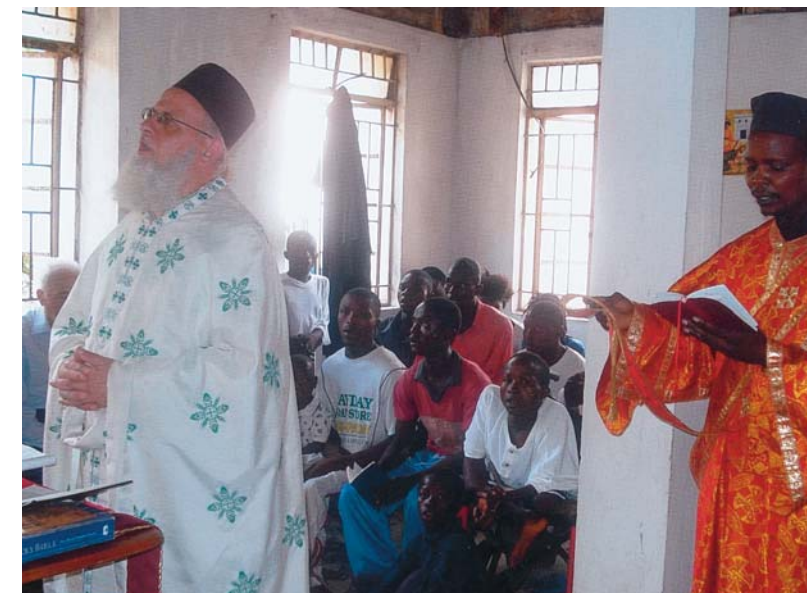
ρήσει ένα οικόπεδο γι' αυτούς. Ό Υπουργός διαβεβαίωσε ότι θά τό κάνει. Μένει τώρα νά βρεθεί ό τρόπος νά κτισθουν αυτά τά σπιτάκια. Έδη τά σχέδια έχουν γίνει.

Μπροστά μου είναι πάντοτε τά πρόσωπά τους. Θά μου μείνει άξέχαστη μία θεία Λειτουργία πού παρακολούθησα μαζί τους στό οίκημα πού μένουν. Δέν κουνήθηκαν από τίς θέσεις τους, δέν άκούστηκε ψίθυρος από κανέναν. Παρακολουθοῦσαν τά δρώμενα καί άπαντοῦσαν Κύριε έλέησον στη γλώσσα τους.

Είμαι στην Άθήνα τώρα πού γράφω αυτές τίς γραμμές, αλλά ή καρδιά μου είναι στη Σιέρρα Λεόνε. Άς ευχηθούμε όλοι καί άς προσευχηθούμε νά έδραιωθεί καί εκεί ή Όρθοδοξία καί ό Θεός νά δυναμώνει όσους αγωνίζονται εκεί, στό δύσκολο έργο πού έχουν αναλάβει.

*Παναγιώτα Ν. Φουρνάρη
20 Ιουνίου 2008*

Θεία Λειτουργία, από τίς πρώτες πού έγιναν στη Σιέρρα Λεόνε.

Τό ἄλλοτε διαμάντι τῆς Ἀφρικῆς

Τό καλοκαίρι τοῦ 2000 ἐπισκέφθηκα γιά πρώτη φορά τή Ζιμπάμπουε, συνοδεύοντας τόν μακαριστό Πατριάρχη Πέτρο σέ μία ἀπό τίς ποιμαντικές περιοδείες του. Συγκεκριμένα γιά νά ἐπισκεφθεῖ τό ἐκεῖ Ὁρθόδοξο ποιμνιο καί νά τελέσει τή Θεία Λειτουργία ἀνήμερα τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, στόν ὁμώνυμο ἱερό ναό ἐντός τῆς οἰκίας τῆς κ. Ἀριάδνης Ψύλλου.

Εἶχα ἀκούσει πολλὰ γιά τή Ζιμπάμπουε καί μέ ἀγωνία περίμενα νά τήν ἐπισκεφθῶ γιά νά θαυμάσω τό τόσο ὁμορφα πού μοῦ εἶχαν περιγράψει γιά τή χώρα. Ἄν καί ἡ ἐκεῖ παραμονή μας ἦταν σύντομη, εἶχα τή δυνατότητα νά θαυμάσω τήν ὁμορφη φύση, τό εὐχάριστο κλίμα, τήν πολύ καλή ρυμοτομία, τόν χαμογελαστό, πιστό καί εὐγενή λαό της. Αὐτή ἦταν ἡ πρώτη μου ἐμπειρία ἀπό τή Ζιμπάμπουε.

Τά τελευταῖα τέσσερα χρόνια, μέ τίς εὐχές καί εὐλογίες τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καί Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεοδώρου Β΄, βρίσκομαι στή Ζιμπάμπουε, αὐτή τή φορά ὄχι σάν ἐπισκέπτης ἀλλὰ σάν ποιμνάρχης.

Τά πράγματα τώρα εἶναι πολύ πιό δύσκολα. Δέν εἶμαι ἐδῶ γιά τουρισμό, οὔτε ὡς μέλος τῆς τιμίας συνοδείας τοῦ Πατριάρχη, ἀλλὰ μέ πολλῆς εὐθύνης καί ἔχοντας μπροστά μου ἕνα μεγάλο βουνό ἀπό προβλήματα, ἕνα βουνό πού ἀπομονώνει τή θεά τῆς ὁμορφῆς φύσης καί πού μᾶς προσγειώνει ἀναγκαστικά στήν τραγική σημερινή πραγματικότητα.

Ἄν μέ ρωτήσετε τί ἔχει παραμείνει τό ἴδιο ἀπό τό καλοκαίρι τοῦ 2000 στή Ζιμπάμπουε, μέ μεγάλη εἰλικρίνεια θά ἀπαντήσω ὅτι μόνο ἡ

πίστη καί ἡ εὐγένεια τοῦ λαοῦ της παραμένει ἴδια. Ἰσως καί τά ὁμορφα λουλουδιὰ στούς λιγιστούς, πλέον, κήπους.

Ἄκόμα καί αὐτό τό χαμόγελο ἔχει σβῆσει ἀπό τά χεῖλη τῶν Ζιμπάμπουανῶν. Γιατί, ὁμως, συμβαίνει αὐτό; Δέν θέλω νά σᾶς κουράσω μέ ἀναλύσεις καί μελέτες ἀλλά νά σᾶς ἀναφέρω κάποια πραγματικά περιστατικά.

Ὁ πληθωρισμός τήν 1η Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἔφτασε τά 2.500.000% (sic). Φανταστεῖτε γιά τί οἰκονομία μιλάμε, ἂν ὑπάρχει οἰκονομία. Στίς ἀναπτυγμένες χώρες, ὅταν ὁ πληθωρισμός ξεπεράσει τό 5% ἀρχίζουν νά κτυποῦν συναγεμιοί, οἱ πολῖτες ξεσηκώνονται, οἱ ἐργάτες βγαίνουν στούς δρόμους, τά ΜΜΕ διαμαρτύρονται. Τί πρέπει νά κάνουμε ἐμεῖς ὅταν ὁ πληθωρισμός ἀνεβαίνει στά ὕψη καθημερινά καί βᾶσει στατιστικῶν τόν Σεπτέμβριο θά ξεπεράσει τά

Ἐπίσκεψη σέ ὄρφανοτροφεῖο.

3.000.000%. Πῶς ξεπερνάει ὁ λαός τό μεγάλο αὐτό πρόβλημα; Φυσικά ἀγωνιᾷ καί προσπαθεῖ μέ χίλιους τρόπους νά ἐξασφαλίσει ἕνα ποτήρι γάλα γιά τά παιδιά του. Μιά κούπα καλαμποκάλευρο γιά τό μεσημεριανό γεῦμα, γιατί τό πρωινό καί τό βραδινό ἔχουν ἀπό καιρό διαγραφῆ ἀπό τή διατροφή τους.

Τό χαμόγελο ἔσβησε ἀπό τά χεῖλη τοῦ κόσμου. Ὁ πληθυσμός, εἶναι 9 ἑκατομμύρια περίπου, 3 ἑκατομμύρια πολιτικοί πρόσφυγες στή Νότιο Ἀφρική καί ἀλλὰ 4 στήν Ἀγγλία. Ἐπίσημα τό 25% τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι φορεῖς τοῦ θανατηφόρου ἰοῦ HIV ἢ στή χειρότερη περίπτωση ἀσθενοῦν ἀπό τή μάστιγα τοῦ αἰῶνα, τό AIDS.

Γιατί νά χαμογελάσει ὁ κάτοικος τῆς Ζιμπάμπουε, ὅταν τό 2008 δέν μπορεῖ νά ἐξασφαλίσει λίγο ψωμί οὔτε κᾶν στή μαύρη ἀγορά. Ἄκόμα καί ἂν εἶναι κάτοχος τοῦ τελευταίου χαρτονομίσματος τῶν ἑκατομμυρίων (100.000.000.000.000) πού τύπωσε ἡ Κεντρική Τράπεζα, δέν μπορεῖ νά ἀγοράσει οὔτε ἕνα αὐγό. Δέν νομίζω ὅτι σέ ἄλλη χώρα στόν κόσμο ὑπάρχουν πιό φτωχοί τρισεκατομμυριοῦχοι! Δυστυχῶς αὐτά τά τρισεκατομμύρια μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν μόνο σέ ἐπιτραπέζιο παιχνίδι. Δέν ἔχουν καμία ἀληθινή ἀξία.

Πῶς νά χαμογελάσει πού στήν καλύτερη περίπτω-

ση δέν ἔχει ἠλεκτρισμό στό σπιτικό του γιά διάστημα 5 ἡμερῶν καί στή χειρότερη γιά 23;

Πῶς νά χαμογελάσει ὅταν στήν πρωτεύουσα ἔχει διακοπῆ τό τρεχούμενο νερό ἀπό τόν Φεβρουάριο;

Δέν θέλω νά μιλήσω γιά ἀνθρώπινα δικαιώματα, οὔτε γιά τό τί συνέβη στίς πρόσφατες προεδρικές ἐκλογές. Αὐτά εἶναι θέματα πού πρέπει νά τά λύσουν ἄλλοι. Αὐτό πού ἀπασχολεῖ ἐμᾶς εἶναι πῶς θά βοηθήσουμε τοὺς ταλαιπωρημένους αὐτούς ἀνθρώπους νά ξεπεράσουν τά πολλήλαπλά κοινωνικά προβλήματα πού τοὺς ταλανίζουν. Πῶς θά τοὺς ἐξασφαλίσουμε λίγη τροφή, λίγο γάλα, μία κουβέρτα, ἕνα ζευγάρι παπούτσια...

Ἄπό μικρός θυμᾶμαι τοὺς μεγαλύτερους νά μᾶς ἴνε πῶς ἐσεῖς δέν ζήσατε κατοχή καί δέν ξέρετε. Σήμερα μπορῶ νά πῶ μέ εἰλικρίνεια πῶς ἔχω πάρει ἀρκετή γεύση τῆς ἐποχῆς τῆς κατοχῆς καί μπορῶ νά κατανοήσω ἀπόλυτα τά προβλήματα πού ἀντιμετώπισαν στήν πατρίδα μας οἱ πρόγονοί μας πρὶν ἀπό ἑξὶ δεκαετίες.

Ἄς εὐχνηθοῦμε ὅτι μιά μέρα θά δοῦμε καί τή Ζιμπάμπουε νά εὐημερεῖ, ἀκόμα κι ἂν χρειαστοῦν πολλῆς θυσίας καί μεγάλη ὑπομονή πού μόνο ὁ καλὸς Θεός μπορεῖ νά μᾶς δώσει καί οἱ προσευχές ὄλων.

† Ὁ Ζιμπάμπουε Γεώργιος
29.07.2008

...Καί ἡ συνέχεια ἕνα μήνα μετά, στίς 06.09.2008 μέ τόν πληθωρισμό νά ξεπερνᾷ κάθε ἀπαισιόδοξη πρόβλεψη καί νά φτάνει στά 7.000.000%. Γράφει πάλι ὁ Σεβασμιώτατος κ. Γεώργιος: «Ἕνα νέο ἱεραποστολικό φυτώριο ξεκίνησε, στό Χαράρε, τήν πρωτεύουσα τῆς Ζιμπάμπουε, πού τοὺς τελευταίους μῆνες στά προβλήματα πού τήν ταλανίζουν προστέθηκαν οἱ βιαιοπραγίες, πού σημειώθηκαν στίς πρόσφατες προεδρικές καί κοινοβουλευτικές ἐκλογές καί πού στοίχισαν τή ζωή σέ μερικές δεκάδες ἀθώους ἀνθρώπους καί πληθωρισμός πού ἔφτασε στό ὕψος τῶν 7.000.000%.

Τό φυτώριο αὐτό γεννήθηκε στήν περιοχή Warren Park, πού βρίσκεται πίσω ἀπό τόν λόφο μέ τά μνημεῖα τῶν ἡρώων.

Γιά τήν ὥρα ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται κάθε Σάββατο πρῶι στήν αὐλή τοῦ σπιτιοῦ τῆς πεθερᾶς τοῦ π. Αὐγουστίνου Moeketsi κάτω ἀπό τόν καυτό ἥλιο, ἐνῶ ἡ σύναξη τῶν γυναικῶν κάθε Πέμπτη καί οἱ κατηχήσεις κάθε Σάββατο μετά τό πέρας τῆς θείας Λειτουργίας.

Τίς κατηχήσεις ἔχουν ἀναλάβει οἱ σπουδαστές μας πού φοιτοῦν στίς Πατριαρχικές Σχολές στήν Ἀλεξανδρεία καί στήν Κένυα.

Οἱ τοπικές ἀρχές μᾶς ἔχουν ὑποσχεθεῖ πῶς σύντομα θά μᾶς παραχωρήσουν γῆ, γιά νά μπορέσουμε νά ξεκινήσουμε τήν ἀνέγερση ἱεροῦ ναοῦ καί στή συνέχεια κοινωφελῶν ἰδρυμάτων, πού θά ἐξυπηρετοῦν τοὺς κατοίκους.

Αυτή ήταν η μαρτυρία που δόθηκε από πολλούς κατοίκους εκείνου του μικρού χωριού της Πολιτείας Βενουέ της Νιγηρίας όπου η πρώτη ορθόδοξη λατρευτική κοινότητα ιθαγενών της φυλής Τιν, θεμελιώθηκε από τον απεσταλμένο της Μητροπόλεως π. Λίνο Οκράλα.

Η αποστολή ενός κληρικού προκειμένου να ιδρύσει αυτή τη λατρευτική κοινότητα ιθαγενών, ήρθε σαν επισφράγισμα των ακούραστων προσπαθειών του επίσκοπου μας, ο οποίος προσπαθεί για τη δημιουργία ορθόδοξων κοινοτήτων σε όλες τις περιοχές της Νιγηρίας, σε όλες τις φυλές.

Ένα μικρό χωριό αυτής της Πολιτείας, που ονομάζεται Adikro, έγινε με τη χάρη του Θεού τό μέρος από όπου ξεκίνησε η ορθόδοξη ιεραποστολή στη βόρεια Νιγηρία, η επικοινωνία με νέες φυλές, με νέα πολιτιστικά περιβάλλοντα.

Η Πολιτεία Βενουέ είναι στρατηγικής σημασίας, αφού συνδέει ουσιαστικά τις ανατολικές με τις βόρειες περιοχές της χώρας, συνορεύει με το Καμερούν και βρίσκεται κοντά στην πρωτεύουσα. Οι κάτοικοί της είναι απλοί, έντιμοι αλλά αρκετά φτωχοί. Οι περισσότεροι είναι αγρότες και στερούνται πολλών αγαθών και βασικών υποδομών όπως ηλεκτρισμό, πόσιμο νερό, δρόμους κ.λπ. Είναι άνθρωποι με φόβο Θεού από τη φύση τους και σέβονται ιδιαίτερα την παράδοση.

«Εΐδομεν τό φῶς
τό ἀληθινόν...
εΐρομεν πίστιν ἀληθῆ»

Ήταν ανάμεσα στους συγχωριανούς μου στον τόπο που γεννήθηκα, ήταν ανάμεσα σε αυτούς τους ανθρώπους που ο π. Λίνος τέλεσε την πρώτη θεία Λειτουργία σε ένα μικρό ξέφωτο κάτω από τα δέντρα, στο μικρό Adikro, στο μακρινό Βενουέ. Και έγινε εκείνο τό ξέφωτο της ζούγκλας για λίγο, «η χώρα του Άχωρήτου» και προσφέρθηκε προς βρώσιν «ο μηδέποτε δαπανώμενος» και «πολλοί έβαπτίσθησαν και έσώθησαν».

Πρέπει να ομολογήσω ότι σε όλη μου τη ζωή, ποτέ δεν συμμετείχα σε Λειτουργία, ακόμη και σε μεγάλες πόλεις, σε μεγάλους ναούς, τόσο κατανυκτική που να σε άνυψώνει πνευματικά και να σε αιχμαλωτίζει, όσο εκείνη η Λειτουργία στη ζούγκλα, κάτω από τον ουρανό και τον καυτό ήλιο. Την ίδια ακριβώς εμπειρία ένωσαν και άλλοι πολλοί, όπως αργότερα οι ίδιοι εξομολογήθηκαν στον π. Λίνο και σε μένα.

Αισθάνομαι ότι όλα οφείλονται στον Ουράνιο Πατέρα μας, ο οποίος εύλογει την ανάπτυξη της Ορθοδοξίας για να μάθει ο κόσμος την πραγματική και αναλλοίωτη αλήθεια για Έκείνον, αλλά και στην υποστήριξη, στις προσευχές και πάνω από όλα στις συμβουλές και στη διδασκαλία του πνευματικού μας πατέρα, του επίσκοπου

«Εΐθε ο Θεός να τους εύλογει και να αναδείξει μέσα από αυτές τις κοινότητες τους νέους Άποστόλους Του».

μας. Διαρκείς συμβουλές και καθοδηγήσεις όχι μόνο προς εμάς, τους σπουδαστές του Σεμιναρίου, αλλά και προς τους ιερείς. Πάντοτε μας προτρέπει να κάνουμε κτήμα μας, στις καθημερινές μας σχέσεις, την απλότητα και την ταπείνωση του Χριστού και των Άγίων. Ακατάπαυστα μας τονίζει την ανάγκη να κηρύττουμε και να διδάσκουμε αυτά που οι άνθρωποι πρέπει να ακούσουν και όχι αυτά που θέλουν, όπως δυστυχώς συμβαίνει με πολλούς κήρυκες στη χώρα μου.

Όλες αυτές τις ημέρες ήταν τόσο συνηθισμένο να βλέπει κανείς τον π. Λίνο να οδοιπορεί στα δύσκολα και κάποτε επικίνδυνα μονοπάτια των χωριών, να διασχίζει ρέματα και ποτάμια και δάση κάτω από τις καυτές ακτίνες του ήλιου ή κάποιες φορές με μουσκεμένο από τη βροχή τό άντερί του, για να επισκεφθεί ασθενείς και ηλικιωμένους, να εύλογησει ένα σπίτι ή ένα χωράφι. Με τη χάρη του Θεού ανοίξαμε δρόμο στις καρδιές των απλών ανθρώπων του μόχθου και της στέρησης και τους δείξαμε ότι η ορθόδοξη Έκκλησία είναι Έκκλησία της ταπείνωσης που δεν διακρίνει τους ανθρώπους σε «έχοντες» και «μη έχοντες».

Η τελευταία μέρα του π. Λίνου στα μέρη μας, ήταν ημέρα πραγματικής χαράς για τους νεοφώτιστους. Ο π. Λίνος τους διαβεβαίωσε για την πρόθεση του Σεβασμιωτάτου να στηρίξει, να ενισχύσει αυτή την πρώτη ένορία ορθόδοξων της φυλής των Τιν και να εργασθεί για την ανέγερση

Ένα σχόλιο

Θεώρησα σκόπιμο να αφήσω την πέννα του σπουδαστή του Σεμιναρίου μας Μάρκου Β. Hule να καταθέσει την εμπειρία του από τό επίσημο αυτό ξεκίνημα της Ορθοδοξίας στη φυλή του. Τά όσα περιγράφει έλαβαν χώρα τον Ιούλιο. Κάποια προβλήματα υγείας που μου παρουσιάστηκαν, μου στέρψαν τη χαρά του γεγονότος. Όμως δοξάζω τον Θεό γι' αυτό τό ξεκίνημα και προσεύχομαι να εύλογησει αυτή την προσπάθεια των συνεργατών μου.

Εκείνο που θέλω να καταθέσω και που με τόση επιμέλεια απέκρυψε ο αγαπητός Μάρκος είναι τό ότι τίποτα δεν θά ήταν έφικτό αν ο ίδιος δεν είχε προετοιμάσει τό έδαφος έδω και περίπου τρία χρόνια! Τη μεταστροφή του στην Ορθοδοξία, ακολούθησε η μεταστροφή των γονέων, των αδελφών του και των οικογενειών τους και άλλων συγγενών και η δημιουργία έτσι ενός πυρήνα 60 περίπου ανθρώπων. Αψήφησε την πολεμική φίλων και συγγενών, την πολεμική άλλων «αδελφών» Έκκλησιών και έκαμε αυτό που του υπαγόρευε η συνείδησή του. Η ίδρυση της ένορίας του αγίου Άθανασίου και η αποστολή του π. Λίνου, ήρθε σαν επιστέγασμα όλης αυτής της προσπάθειας, του ζήλου και της αγάπης του προς την Έκκλησία, αλλά και της πίστης στο κοινό όραμα για την πορεία στα «έθνη», για στήσιμο ορθόδοξων κοινοτήτων, θυλάκων αλήθειας και ακρίβειας σε όλη τη χώρα.

Εΐθε ο Θεός να τους εύλογει και να αναδείξει μέσα από αυτές τις κοινότητες τους νέους Άποστόλους Του.

† Ο Νιγηρίας Άλέξανδρος

ναού και αφιέρωσε την ένορία στον άγιο Άθανάσιο Πατριάρχη Άλεξανδρείας. Στο άκουσμα των λόγων αυτών ξέσπασαν σε τραγούδια και χορό. Πολλοί σχολίασαν τό πόσο κρίμα είναι που η άνόθευτη διδασκαλία του Εύαγγελίου, η ορθόδοξη πίστη, παράδοση και πνευματικότητα δεν έφτασαν πιο νωρίς κοντά τους.

Κατά τό διάστημα της ολιγοήμερης παραμονής μας στα μέρη μου, ο π. Λίνος πέτυχε πολλά. Κήρυξε, δίδαξε, εύλόγησε, κατήχησε, βάπτισε, λειτούργησε. Στόν τομέα της κατήχησης πρέπει να αναφέρω ότι δώσαμε ιδιαίτερη βαρύτητα, σύμφωνα με τις οδηγίες του επίσκοπου μας και μας λύπησε τό γεγονός ότι τό κατηχητικό υλικό που είχαμε μαζί μας από τη Μητρόπολη, όπως φυλλάδια, βιβλία, εικόνες κ.λπ. δεν έφτασε για όλους.

Η έξαπλωση του άνόθευτου εύαγγελικού λόγου και της δισχιλιόχρονης παράδοσης των Πατέρων και της Έκκλησίας, όπως προανέφερα αποτελεί τό βασικό στόχο του επίσκοπου μας και όλοι έμεις, κληρικοί και σπουδαστές, είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε αυτήν την προσπάθεια, να πραγματοποιήσουμε αυτό τό κοινό όραμα.

Εύχαριστώ τον πατέρα και επίσκοπό μου που έδωσε σε μένα, τους φτωχούς γο-

Κατά τό διάστημα τής παραμονής μας στό χωριό Adikro
ό π. Λίνος λειτούργησε, κήρυξε, εὐλόγησε, κατήχησε.

νεῖς μου ἀλλή καί τούς συντοπίτες μου τήν εὐκαιρία νά ἀγκαλιάσουμε τόν Χριστό σάν Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Προσεύχομαι ὁ Θεός νά στηρίξει καί νά εὐλογήσει αὐτή τήν προσπάθεια εὐαγγελισμοῦ τών «οἰκείων» μου, τῆς φυλῆς μου, γιατί γιά μεγάλο διάστημα βρισκόμαστε δέσμοι ψευδῶν διδασκαλιῶν, στά ἐγωιστικά χέρια καί πρὸς ἴδιον ὄφελος κινουμένων κηρύκων καί κληρικῶν ἄλλων δογμάτων.

Τώρα πού «εἶδομεν τό φῶς τό ἀληθινόν καί εὐρομεν πίστιν ἀληθῆ» δέν πτοούμεθα. Κανείς καί καμία πίεση, ἀπό ὅπου καί ἄν προέρχεται δέν πρόκειται νά μᾶς κάμψει. Ὁ Θεός ἄς εἶναι βοηθός μας.

Μάρκος Β. Hule, Σπουδαστής
Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας
«Ἁγ. Ἀντώνιος» Νιγηρίας

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΚΑΤΕΣΤΡΕΨΕ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΣΤΟ ΛΑΓΚΟΣ

Τή νύχτα τῆς 24^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., μετά ἀπό ἔκρηξη πού σημειώθηκε σέ παρακείμενες ἀποθήκες εὐφλεκτων ὑλικῶν, ξέσπασε μεγάλη πυρκαγιά ἡ ὁποία πολύ σύντομα μεταδόθηκε στό Θεολογικό Σεμινάριο «Ἁγιος Ἀντώνιος» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νιγηρίας. Ἀπό τή φωτιά καταστράφηκε ὁ πρῶτος ὄροφος, στόν ὁποῖο βρισκόνταν τά δωμάτια τών σπουδαστῶν καί τά καταλύματα τών ἱερέων - ἐφημερίων τοῦ Σεμιναρίου καί τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Λάγκος.

Μετά ἀπό ὑπεράνθρωπες προσπάθειες τών κληρικῶν, τών σπουδαστῶν, πολλῶν κατοίκων τοῦ συγκροτήματος καί τῆς πυροσβεστικῆς, ἀποφεύχθηκε ἡ κατάρρευση τῆς ὀροφῆς καί ἡ μετάδοση τῆς φωτιᾶς στόν κάτω ὄροφο τοῦ κτηρίου, ἀλλή καί σέ παρακείμενες ἀποθήκες χημικῶν καί πετρελαιοῦ, γεγονός πού θά ὀδηγοῦσε σέ ὀλοσχερή καταστροφή τών ἐγκαταστάσεων τῆς Μητροπόλεως.

Ἀπό τίς φλόγες διασώθηκαν τό παρεκκλήσιο τοῦ Σεμιναρίου, ἡ αἴθουσα ὑποδοχῆς, ἡ βιβλιοθήκη - ἀναγνωστήριο καί βοηθητικοί χώροι.

Στήν προσπάθειά τους νά βοηθήσουν τό ἔργο τῆς κατάσβεσης, πρὶν ἀπό τήν ἄφιξη τῆς πυροσβεστικῆς, τραυματίστηκαν ἑλαφρά καί διακομίστηκαν στό νοσοκομεῖο δύο ὑπάλληλοι τῆς Μητροπόλεως.

Ὁ Σεβ. κ. Ἀλέξανδρος ἀπομακρύνθηκε ἀπό τόν χώρο μέ ἀναπνευστικά προβλήματα. Μαζί του ἐπικοινωνήσε ἀμέσως ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί Πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τό πατρικό ἐνδιαφέρον καί τήν ὀλόθυμη συμπαράστασή του σέ κάθε ἐπίπεδο. Ἐπίσης, μέ τόν Μητροπολίτη Νιγηρίας ἐπικοινωνήσαν πολλοί ἀρχιερεῖς τοῦ Πατριαρχείου, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐξέφρασαν τή συμπαράστασή τους.

« Ὁ Θεός
ἐπιφάναι
τό πρόσωπον
αὐτοῦ
ἐφ' ἡμᾶς »

25 ΧΡΟΝΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΣΤΗ ΓΚΑΝΑ

Οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις πού ἄρχισαν τό 2007, συνεχίσθηκαν καί φέτος, μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 25 χρόνων Ὁρθόδοξης παρουσίας στή Γκάνα.

Ἦταν τό 1982 ὅταν μετά ἀπό πενταετή ἐπιμελημένη προετοιμασία βαπτίσθηκαν οἱ πρῶτοι 1500 Ὁρθόδοξοι χριστιανοί ἀπό τόν τότε Μητροπολίτη Ἀκκρας κυρό Εἰρηνάιο καί τόν Πανοσιοῦ. Ἀρχιμανδρίτη π. Θεόκλητο Τσίρκα, ἐντεταλημένο κληρικό τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀκολούθησαν καί ἄλλες σέ πολλῆς πόλεις καί χωριά τῆς Γκάνας καί σύντομα ὁ ἀριθμός τών βαπτισμένων ἔφθασε τούς 2.500.

Στόν ἱστορικό γιά τούς Ὁρθοδόξους Γκανέζους χώρο, ὅπου βρισκόταν πολύ παλαιός ναός καί ἔγιναν τά πρῶτα ἱερά Μυστήρια, σήμερα ἔχει κτισθεῖ ναός τών Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου καί τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου καί κορυφώθηκαν οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις στίς 29 Ἰουνίου ἐ. ἔ.

Ἐξαιρετική εὐλογία καί τιμή γιά ὄλους ἦταν ἡ παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεοδώρου Β', ὁ ὁποῖος πραγματοποίησε τήν πρώτη ποιμαντική ἐπίσκεψή του στή Γκάνα, ἀπό τίς 24 Ἰουνίου μέχρι τήν 1η Ἰουλίου.

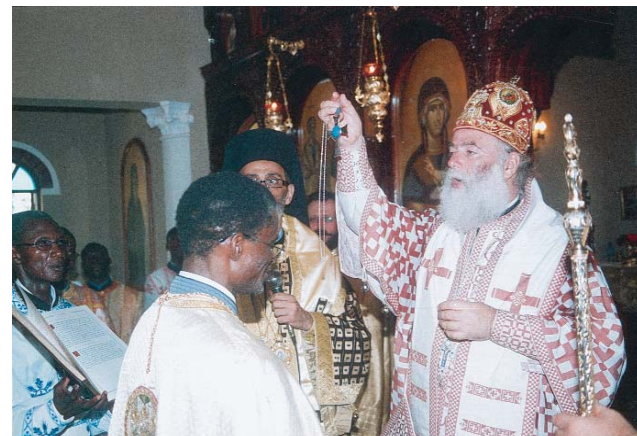
Ὁ Μακαριώτατος ἔφθασε τό βράδυ τῆς 24ης Ἰουνίου συνοδευόμενος ἀπό τόν Σεβασμ. Μητροπολίτη Νιγηρίας κ. Ἀλέξανδρο, τόν Πανοσιοῦ. Ἀρχιμανδρίτη π. Χρυσόστομο Μπαρμπέρη, τόν Ἱεροδιάκονο π. Κορνήλιο Osuji καί τόν Σύμβουλο Τύπου τοῦ Πατριαρχείου κ. Νικόλαο Κάτσικα.

Τόν ὑποδέχθηκαν ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Γκάνας κ. Δαμασκηνός, ὁ Ἐξοχώτατος Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδας στή Νιγηρία κ. Χαράλαμπος Δαφαράνος, ἐκπρόσωπος τῆς Πρεσβείας τῆς Αἰγύπτου, δύο ἱερεῖς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καί ἐκπρόσωποι τών Ὁρθοδόξων Νέων καί Γυναικῶν τῆς Γκάνας.

Μέ τήν εὐχή «Αkwaba, Akwaba», πού στή γλῶσσα τους σημαίνει «Καλωσορίσατε», καί μέ ἕνα τραγούδι γραμμένο ἀπό τούς νέους εἰδικά γιά τήν περίσταση ὑποδέχθηκαν θερμά τόν Προκαθήμενο τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου οἱ πιστοί, πού παρά τό προχωρημένο τῆς ὥρας, τρεῖς τό πρωί, περίμεναν ὑπομονετικά στόν χώρο τοῦ ἀεροδρομίου.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας ὄλοι οἱ Ὁρθόδοξοι ἀνέμεναν στόν Καθεδρικό ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ὅπου ὑποδέχθηκαν ἐπίσημα τόν Πατριάρχη καί, σύμφωνα μέ τό ἔθιμα τοῦ τόπου τους, τοῦ πρόσφεραν νά πιεῖ νερό μέσα σέ παραδοσιακό κύπελλο. Στή συνέχεια ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Γκάνας εὐχαρίστησε τόν Μακαριώτατο γιά τήν ἐπίσημη ἐπίσκεψη καί τή

Ἀπονομή ὀφικίου στόν π. Ἰωσήφ Labi.

συμμετοχή του στους έορτασμούς της τοπικής Έκκλησίας και του δώρισε, εκ μέρους της Έπισκοπής, μία αρχιερατική στολή από κεντητό παραδοσιακό γκανέζικο ύφασμα κέντε.

Στή συνέχεια στον προαύλιο χώρο όπου ανεγέρθηκε πρόσφατα το διόροφο κτίριο της Ιερατικής Σχολής «ὁ Μέγας Βασίλειος», τελέσθηκε Ἄγιασμός και έγιναν τὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια του.

Ἀκολούθησε γιορτή με χορούς και τραγούδια, όπου ὁ Πατριάρχης συμμετείχε παίζοντας ἕνα παραδοσιακό τύμπανο πού του προσέφεραν οἱ νέοι, ἐνθουσιασμένοι ἀπό τήν παρουσία του στή χώρα τους.

Τήν Παρασκευή 27 Ἰουνίου, 40 χλμ. μακριά ἀπό τήν πρωτεύουσα Ἄκκρα, στήν πόλη Τέμα, πού εἶναι τὸ μεγάλο λιμάνι τῆς Γκάνας, τελέσθηκαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Τὸν ναὸ ἔκτισε πρὸ διετίας ἡ Ναυπηγική Ἐταιρεία ΤΣΑΚΟΣ πρὸς τιμὴν τοῦ Προστάτου τῶν ναυτικῶν. Ἔτσι οἱ Ὀρθόδοξοι ναυτικοὶ πού σταθμεύουν γιὰ λίγο στὸ λιμάνι θὰ ἔχουν τὸ καταφύγιό τους. Ἐξαιρετικά συγκινημένος ὁ καπετάνιος Παναγιώτης Τσάκος ἀνακοίνωσε ἐπίσημα ὅτι στὸ οἰκόπεδο ὅπου κτίσθηκε ὁ ναὸς θὰ ἀνεγερθεῖ ἀπὸ τὸ «Ἴδρυμα Μαρία Τσάκος» ἰατρικὸ κέντρο, πού θὰ προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του στοὺς ἰθαγενεῖς κατοίκους τῆς περιοχῆς, πού μαστίζονται ἀπὸ τίς ἀσθένειες και τὴ φτώχεια.

Τὸ Σάββατο 28 Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος και ἡ συνοδεία του ἐπισκέφθηκε τὸν Ἐξοχώτατο Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας τῆς Γκάνας κ. John Kufuor, τὸν ὁποῖο εὐχαρίστησε γιὰ τήν προστασία και τὴ βοήθεια πού προσφέρει στήν Ὀρθόδοξη Ἐπισκοπή, τὸν συνεχάρει γιὰ τὸ ἀναπτυξιακὸ ἔργο πού ἐπιτελεῖ στή χώρα του ἀλλὰ και γιὰ τὴ συμβολή του στήν εἰρήνη μεταξύ τῶν ἀφρικανικῶν κρατῶν και τοῦ προσέφερε τὸ ἀνώτατο παράσημο τοῦ Πατριαρχείου.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας ὁ Πατριάρχης ἔφθασε στήν κωμόπολη Λαρτέ. Μιά στάση ἔξω ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ Τσίφ ἔδωσε τήν εὐκαιρία στὸν Μακαριώτατο νὰ χαιρετίσει τὸν Φύλαρχο και νὰ τοῦ ἀναγγεῖλει ἐπίσημα, κατὰ τὸ παραδοσιακὸ πρωτόκολλο τῆς περιοχῆς, τήν ἀφιξη τοῦ ἡγέτη τῶν Ὀρθόδοξων στήν Ἀφρική. Μετὰ τὸν σύντομο χαιρετισμὸ ὅλοι κατευθύνθηκαν στὸν νεόδμητο ἱερό ναὸ τῶν Πρωτοκορυ-

φαίων Πέτρου και Παύλου. Σέ σύντομη ἱερὴ ἀκολουθία κατατίσθηκαν τὰ τεμάχια τῶν Ἱερῶν Λειψάνων στὸ δισκάριο και τοποθετήθηκαν με εὐλάβεια στήν Ἁγία Τράπεζα, τὰ ἐγκαίνια τῆς ὁποίας θὰ γίνονταν τὴν ἐπαύριον.

Ἀκολούθησε ὁ πανηγυρικός Μέγας Ἑσπερινὸς τῆς ἐορτῆς τῶν Ἁγίων Πέτρου και Παύλου και τῶν Ἐγκαίνιων, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ὅλοι, ἐν πομπῇ, κατευθύνθηκαν στὸ ἱερό Βαπτιστήριο. Ἐκεῖ ὁ Μακαριώτατος βάπτισε δώδεκα κατηχουμένους, στὸν ἴδιο ἀκριβῶς χώρο ὅπου πρὸ 25ετίας εἶχαν βαπτισθεῖ οἱ πρῶτοι Ὀρθόδοξοι Γκανέζοι. Μεγάλῃ συγκίνηση κατέλαβε ὅλους και κυρίως τοὺς παλαιότερους, καθὼς ξύπνησαν μέσα τους ἱερὲς μνήμες ἀπὸ τὸ ξεκίνημα τῆς Ὀρθοδοξίας στὸν τόπο.

Στὴ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ Βαπτιστηρίου ἀνεγέρθηκε μνημεῖο με ἐγχάρακτη πλάκα, στήν ὁποία ἀναφέρεται τὸ γεγονός πού συνέβη τὸ 1982 στὸν χώρο αὐτό. Ἀκολούθησε τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν μακαριστῶν Πέτρου Πατριάρχου και Εἰρηναίου Ἀρχιερέως. Καί μόνον οἱ ἰλυγοὶ και τὰ δάκρυα τοῦ π. Ἰωσήφ Labi ἀρκοῦσαν νὰ προσφερθοῦν σάν λιβανωτὸς εὐγνωμοσύνης στή μνήμη τῶν μακαριστῶν αὐτῶν Ἀρχιερέων, οἱ ὁποῖοι σάν καλοὶ ποιμένες και πρωτομάστορες ἔθεσαν τὰ θεμέλια τοῦ οἰκοδομήματος μιᾶς νέας Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, πρὶν 25 χρόνια.

Τήν Κυριακὴ 29 Ἰουνίου ἐγινε ὁ Ὁρθρος, ἡ τελετὴ τῶν Ἐγκαίνιων τοῦ Ναοῦ και ἡ πρώτη Πατριαρχικὴ θεία Λειτουργία. Ἦταν ὅλοι ἐκεῖ. Στὸ τέλος τῆς πολὺωρης ἡλαρευτικῆς συνάξεως, ὁ Μακαριώτατος κάλεσε τὸν π. Ἰωσήφ Labi και τοῦ ἀπνύθυνε λόγια πατρικῆς ἀγάπης γιὰ τὸ ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γκάνας, τὸ ὁποῖο διακόνησε ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια με πίστη και αὐταπάρνηση.

Ὁ π. Ἰωσήφ Labi εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς τότε νέους φοιτητὲς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Legon στήν Ἄκκρα, οἱ ὁποῖοι, στὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '80, ἀφοῦ βρῆκαν τὸ βιβλίον «Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία» τοῦ Ἐπισκόπου Διοκλείας Κάληιστου Ware, πείστηκαν πὼς ὑπάρχει στ' ἀλήθεια Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἔψαξαν, ἔγραψαν, παρακάλεσαν, προσκάλεσαν, ἔμαθαν και με προθυμία γνώρισαν και σ' ὅλα τ' ἄλλα μέλη τῆς τότε μὴ κανονικῆς, ὀνομαζομένης ἀφρικα-

νικῆς ὀρθόδοξης καθολικῆς ἐκκλησίας τὸν κανονικὸ δρόμο πρὸς τὴν ὀρθή πίστη.

Μετὰ τίς ἀξιόλογες σπουδὲς του στὸ Σεμινάριο τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου στήν Ἀμερική, με καθηγητὲς τὸν Μάγιερντοφ, τὸν Χόπκο, τὸν Σμέμαν και ἄλλους ἐπιφανεῖς θεολόγους τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἂν και εἶχε προτάσεις νὰ παραμείνει ἐκεῖ, ἐπέλεξε νὰ γυρίσει πίσω στή χώρα του και νὰ διδάξει, μαζί με τὸν Μητροπολίτη Εἰρηναῖο τὸν Ὀρθόδοξο Δρόμο (The Orthodox Way), τὸν ὁποῖο θεωρητικῶς και ἐμπειρικῶς ἔμαθε. Ἐπιστρέφοντας στή χώρα του ἐγινε τὸ «δεξί χέρι» τοῦ Μητροπολίτη του. Μετέφρασε τὴ θεία Λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου, τίς ἀκολουθίες τῶν ἐπτὰ ἱερῶν Μυστηρίων, τὸν Ὁρθρο, τὸν Ἑσπερινό, πολλὰς ἀκολουθίες στή μνήμη Ἁγίων και μεγάλων Δεσποτικῶν και Θεομπτορικῶν ἐορτῶν, καθὼς και ὅλες τίς ἱερὲς ἀκολουθίες τῆς Μεγάλῆς Ἑβδομάδος στήν τοπικὴ γλῶσσα Τσοῦι, τῆς φυλῆς τῶν Ἀκκάν. Παράλληλα κατηχεῖ και διδάσκει ὅλους τὴν Ὀρθόδοξη πίστη και τοὺς προετοιμάζει γιὰ τὴ μεγάλη μέρα τοῦ Βαπτίσματος και τῆς ἐντάξεώς τους στὸ κανονικὸ Σῶμα τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνέφερε ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης στήν προσφώνησή του και στὸ τέλος, ἐπιβραβεύοντας τὴν ὑπακοή στὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας και τὸν ἔνθεο ζῆλο του τὸν προχείρισε Μέγα Πρωτοπρεσβύτερο τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου. Τὸ ὄφικιο αὐτὸ προσφέρεται πρώτη φορά σέ ἱερωμένο τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας και προσφέρεται στὸν π. Ἰωσήφ πού εἶναι Ἀφρικανὸς Ἱερέας. «Αὐτὸ νὰ τὸ ἐνθυμεῖσθε πάντοτε», ἔκλεισε τὴν ὁμιλία του ὁ Πατριάρχης. «Ἄξιος, Ἄξιος», φώναξαν ὅλοι συγκινημένοι.

Στὴ συνέχεια, στὸν χώρο ἀπέναντι ἀπὸ τὸν ἱερό ναὸ ἀκολούθησε μεγάλη γιορτὴ γιὰ τὰ 25 χρόνια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γκάνας.

Τὴ Δευτέρα 30 Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος συναντήθηκε με τοὺς Ἱερεῖς τῆς Ἐπισκοπῆς και ἀργότερα με τίς Πρεσβυτέρους και τοὺς Συλλόγους τῶν Νέων και τῶν Γυναικῶν. Ἀπνύθυνε λόγους παραιναιτικούς, τοὺς στήριξε και τοὺς ὑπενθύμισε τὰ καθήκοντα και τίς ὑποχρεώσεις τους. «Γίνετε κι ἐσεῖς ἱεραπόστολοι στή χώρα σας. Ὁ Πατριάρχης σὰς ἔχει πάντα στήν καρδιά του. Προσεύχεται γιὰ σὰς, ἐνδιαφέρεται και

Ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Νικολάου.

μαθαίνει γιὰ τὴν κατὰ Χριστὸν προκοπή σας», κατέληξε.

Ἄργα τὸ βράδυ τῆς 1ης Ἰουλίου ὁ Μακαριώτατος ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴ Γκάνα γιὰ τὴν Αἴγυπτο.

Στὸ ἀρτοφόριο τῆς μνήμης μας θὰ φυλάξουμε τίς στιγμές πού ζήσαμε ὅλοι μας στή διάρκεια τῆς παραμονῆς του κοντὰ μας. Κι ἀπὸ ἐκεῖ, σέ στιγμές πειρασμοῦ και θλίψεως, θὰ μεταλαμβάνουμε, παίρνοντας δύναμη και κουράγιο γιὰ τὴν παραπέρα διακονία στήν Ἐκκλησία τῆς Γκάνας.

Ἀπὸ τὸ Δελτίο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Γκάνας

Χρονικό εὐηλογιῶν...

Ήταν ιδιαίτερη τιμή και εὐλογία ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεοδώρου στὴν Ἱερά Ἐπισκοπὴν Μαδαγασκάρης, τὸν περασμένο Φεβρουάριο. Ὅλοι χάρηκαν γιὰ τὴν παρουσία του ἐδῶ. Μικροὶ καὶ μεγάλοι εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ τὸν δοῦν ἀπὸ κοντὰ, νὰ συνομιλήσουν μαζί του, νὰ πάρουν τὴν εὐχή του καὶ νὰ ἀκούσουν τοὺς λόγους του.

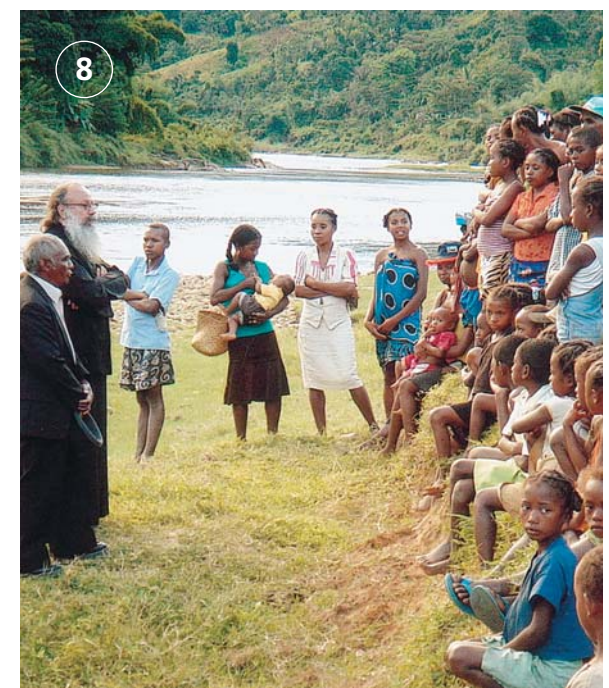
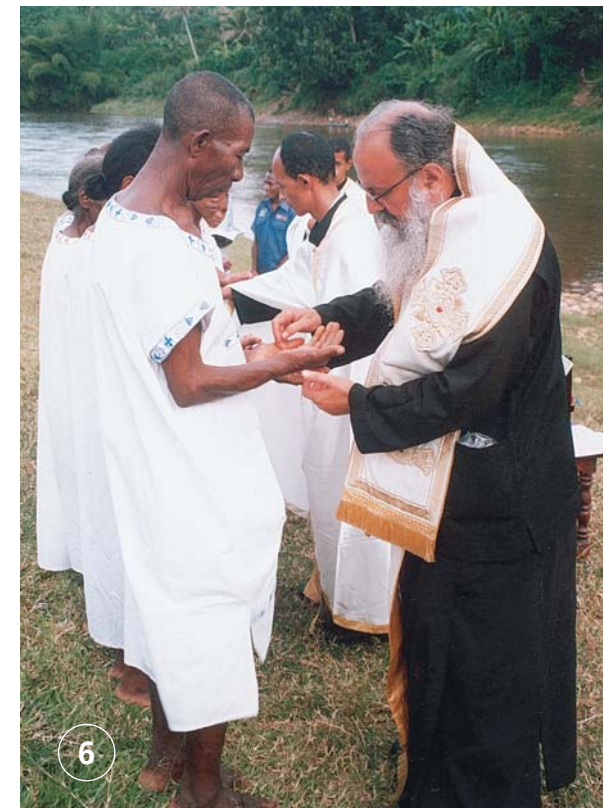
Ὁ Μακαριώτατος ἔφθασε στὸ Ἀντανανάριβο στίς 14 Φεβρουαρίου τρ. ἔ. Ἦταν ἡ πρώτη ἐπίσκεψή του στὴ χώρα καὶ διήρκησε μέχρι τίς 29 Φεβρουαρίου. (φωτὸ 1)

Στὴ διάρκεια τῆς ἐπίσκεψης πραγματοποίησε τὰ θυρανοίξια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στὴν Ἀλσούρα. (φωτὸ 2)

Ἐκανε τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ πρώτου Ἐπισκόπου Μαδαγασκάρης κυροῦ Νεκταρίου καὶ ἐγκαινίασε Μουσεῖο εἰς μνήμην του. (φωτὸ 3)

Ἐγκαινίασε σχολεῖο, Γυμνάσιο καὶ Λύκειο, στὴν πόλη Τουλεάρ. (φωτὸ 4)

Ἡ ἐπίσκεψη στὰ ἀπομακρυσμένα χωριά τῆς ἀνατολικῆς Μαδαγασκάρης εἶχε προγραμματισθεῖ πολὺ καιρὸ πρὶν. Οἱ ἄνθρωποι μαζί με τὸν ἱερέα τους παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς ἐπισκεφθοῦμε. Εἶχε τελειώσει ἡ περίοδος τῆς κατηχήσεώς τους καὶ λαχταροῦσαν νὰ βαπτισθοῦν. Τὰ ταξίδια αὐτὰ εἶναι μακρινὰ καὶ οἱ συνθῆκες πολὺ δύσκολες. Οἱ δρόμοι σὲ κακὴ κατάσταση με ἀποτέλεσμα νὰ ...τρέχεις με 10 κῆμ. τὴν ὥρα καὶ νὰ μὴν ξέρεις ἀπὸ ποῦ νὰ περάσεις ἢ νὰ κινδυνεύεις νὰ μείνεις μέσα στὶς λάσπες. Οἱ βαπτίσεις ἐγίναν στὸ ποτάμι. Λίγα λόγια τοῦ Ἐπισκόπου πού, μαζί με τίς εὐχές ὄλων, θὰ τοὺς στηρίξουν, μέχρι τὴν ἐπόμενη φορὰ πού θὰ μᾶς ὑποδεχθοῦν στὸ χωριὸ τους. (φωτὸ 5, 6, 7, 8)

...στὴν Ἱερά Ἐπισκοπὴν Μαδαγασκάρης

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΩΝ ΤΑΠΕΙΝΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Αυτές τις ημέρες, με τη χάρη του Θεού, συμπληρώθηκαν πέντε χρόνια ταπεινής διακονίας μου στον ιεραποστολικό αγρό της Ζάμπιας. Πέντε χρόνια επίπονης δουλειάς σε μία χώρα που ποτέ πριν δεν είχε ακούσει το μήνυμα που φέρνει η Όρθοδοξη στον κόσμο και τον άνθρωπο.

Αισθάνομαι, λοιπόν, την ανάγκη να κάνω ένα απολογισμό της ταπεινής μας εργασίας όλων αυτών τον καιρό, προς ενημέρωση των αγαπώντων την ιεραποστολή, τονίζοντας τόσο τις αντίξοες συνθήκες που επικρατούν εδώ, όσο και την έλλειψη συνεργατών στην επίτευξη του έργου μας.

α) Προετοιμάσαμε ντόπιους νέους οι οποίοι, εμπορούμενοι από ζήλο για την ορθόδοξη πίστη μας και αγάπη προς τον Θεό, αφού έφοιτησαν στην Πατριαρχική Σχολή της Κένυας, επέστρεψαν και ήδη εργάζονται πλησίον μας βοηθώντας στην κατήχηση των Ζαμπιανών αδελφών μας. Δύο δε έξι αυτών χειροτονήθηκαν ιερείς και επιτελούν τα καθήκοντά τους με πίστη, ζήλο και αφοσίωση.

β) Πολλοί Άφρικανοί αδελφοί μας βαπτίσθηκαν και πολλοί άλλοι κατηχούνται συστηματικά κάθε ημέρα, για να ένταχθούν στη συνέχεια στις τάξεις της Όρθοδοξης Έκκλησίας.

γ) Πραγματοποιούνται συσσίτια στους χώρους της ιεραποστολής μας για τους ανθρώπους που ζουν γύρω και κοντά στο ιεραποστολικό κέντρο. Οι ανάγκες του κόσμου είναι πάρα πολλές, λόγω της φτώχειας που επικρατεί σ' αυτήν εδώ την απομακρυσμένη γωνιά της Άφρικής. Μοιράζεται φαρμακευτικό υλικό στους ανθρώπους που υποφέρουν από διάφορες ασθένειες.

δ) Μας παραχωρήθηκε από το κράτος μία έκταση 23 στρεμμάτων, στην οποία αφού εγκαταστήσαμε τις απαραίτητες για τη λειτουργία της υποδομές,

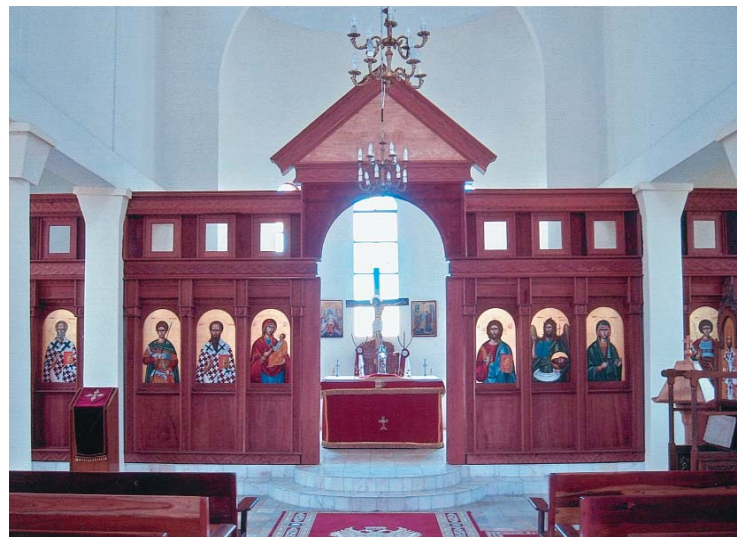
στήνουμε σταδιακά το «στρατηγείο» της τοπικής Έκκλησίας, το κέντρο που θα δραστηριοποιείται, θα σχεδιάζει, θα υλοποιεί και θα επεκτείνει τη σπορά του λόγου του Θεού σε όλη τη χώρα.

ε) Κτίσθηκε μεγαλοπρεπής ναός επ' όνοματι των αγίων Βασιλείου και Δημητρίου, στον οποίο εκκλησιάζεται το πλήρωμα των Άφρικανών αδελφών μας.

στ) Αγοράσθηκε και ανακαινίσθηκε ένα κτίριο, όπου εγκαταστάθηκε το επισκοπείο μας και στο οποίο δύναται να φιλοξενηθεί ικανός αριθμός ανθρώπων που επιθυμούν να έλθουν και να βοηθήσουν το έργο της τοπικής Έκκλησίας μας.

ζ) Κτίσθηκε επίσης στον χώρο της ιεραποστολής οικοτροφείο, στο οποίο στεγάζονται όρφανά παιδιά, καθώς και οι κατηχητές μας που διδάσκουν τον ντόπιο πληθυσμό.

Τό εσωτερικό του ιεροῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Βασιλείου καί Δημητρίου.

Ἀριστερά: Οἱ ἐγκαταστάσεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τῆς Ἐπισκοπῆς Ζάμπιας ὀλικῆς ἐκτάσεως 800 τ.μ.

Κάτω: Τό οἰκοτροφεῖο τῆς ἱεραποστολῆς στή Λουσακά.

Βάση σελίδας: Βαπτίσεις νεοφωτίστων ἀπό τόν Θεοφ. Ζάμπιας κ. Ἰωακείμ.

η) Κτίσθηκε δημοτικό σχολείο 800 τ.μ. για την καταπολέμηση του αναλφαριθμοῦ και ἐλπίζουμε με τη βοήθεια του Θεού να λειτουργήσει σύντομα. Προβλέπεται να στεγάσει περίπου 500 παιδιά.

θ) Κτίσθηκε ναός επ' όνοματι του Γενεσίου της Θεοτόκου, στον οποίο τελούνται οι καθημερινές εκκλησιαστικές ακολουθίες μας.

ι) Ξεκίνησαν οι εργασίες ανέγερσης ναοῦ προς τιμήν του αγίου Νεκταρίου στή Βόρεια Ζάμπια, με σκοπό την επέκταση της ιεραποστολής και σε αυτή την απομακρυσμένη περιοχή της χώρας. Αναζητείται δωρητής για την κάλυψη αυτής της ανάγκης μας.

Πολλές και ἐπείγουσες είναι οι ανάγκες της Έκκλησίας μας. Αναφέρω χαρακτηριστικά την ανάγκη ανέγερσης γυμνασίου, κλινικής, καθώς και μίας αίθουσας για την παροχή συσσιτίου στους αδελφούς μας, που μέχρι τώρα τους σιτίζουμε στην αὐλή, κάτω από τον καυτό ἥλιο ἢ τή δυνατή βροχή. Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω ὅλους ὅσους μέχρι σήμερα βοήθησαν και βοηθοῦν από τό ὑστέρημά τους τό ἀθόρυβο ἔργο μας ἐδῶ στή Ζάμπια.

Ἀδελφοί μου, ἀναγνωρίζω τήν ἀδυναμία μου να ἐπικοινωνῶ πιό συχνά μαζί σας. Αυτό ὀφείλεται στά αὐξημένα καθήκοντα και στήν ἔλλειψη χρόνου. Ζητῶ τήν ἐπιείκειά σας, καθώς και τίς προσευχές σας για τήν αὐξηση και τήν προκοπή τοῦ ποιμνίου που μοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Χριστός και ἡ Έκκλησία μας.

Ἡ χάρη και ἡ εὐλογία Του να μᾶς σκεπάζει ὅλους.

† ὁ Ζάμπιας Ἰωακείμ

Ὁ παπαδάσκαλος οἰκοδομεῖ

Ἄρχισε τὸ ἔργο μετὰ προσευχὴ καὶ ἁγιασμό.

Κάθε ἀπόγευμα ὁ π. Γεράσιμος ἔκανε κήρυγμα καὶ κατηχοῦσε τοὺς ἀβάπτιστους.

Ὁ παπαδάσκαλος π. Γεράσιμος Kanku κατέφτασε στὴ Luisa, κάπου 220 χλμ. ἀπὸ τὴν Kananga, μετὰ φορτηγὸ, οἰκοδομικὰ ἐργαλεῖα καὶ ὑλικά, μετὰ ἀρχιμάστορες καὶ τὰ ἀπαραίτητα καὶ σήμανε συναγεμῶν· πιστοὶ, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδομάνι, καὶ ἄλλοι περίεργοι μαζεύτηκαν στὸ εὐρύχωρο οἰκὸπεδο, ὅπου θὰ χτιζόταν ὁ Ναός.

Δεκαετιῶν πόθος καὶ ἀπαντοχὴ γίνονταν πραγματικότης. Ἐλληνίδα εὐσεβὴς δωρήτρια (δὲν τὴν ξέρουμε, τὰ κατάφερε καὶ εἶναι ἀκόμη ἀγνωστὴ!) κατέθεσε κάπου 40.000,00 εὐρώ, μέχρι τώρα, καὶ πυροδότησε τίς δημιουργικὰς δυνάμεις. Εἶναι περίοδος διακοπῶν καὶ ὁ παπαδάσκαλος εὐκαιροῦσε· θὰ ἐπιστατοῦσε στὸ ἔργο ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ.

Ὁ καλοκάγαθος καὶ φιλοπρόεδρος παραδοσιακὸς ἀρχηγὸς τῆς περιοχῆς τὸ εἶπε, τὸ ξαναεἶπε καὶ τὸ πραγματοποιῆσε: "Σὰς προσφέρω δωρεάν τὸ οἰκὸπεδο, πού χρειάζεσθε, καὶ κάτι περισσότερο. Σὰς προσφέρω ὅσα τοῦβηλα θὰ χρειασθεῖτε, καὶ ὅποια ἄλλη συμπάρσταση. Χτίστε τὸν Ναὸ στὴ Luisa· εἶναι ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ τόπου μας".

Τὸ ἔμαθαν καὶ ἀπὸ τὰ γύρω χωριά. Πλήθος οἱ ἐθελοντὲς ἐργάτες. Ἄρχισε τὸ ἔργο μετὰ προσευχὴ καὶ ἁγιασμό καὶ ἄσματα καὶ χοροῦς. Ἦταν λαϊκὸ πανηγύρι! Ἰσαμε νὰ πεῖς "τρία", σκάφτηκαν τὰ θεμέλια τοῦ Ναοῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς καὶ ὑπεύθυνος τῆς οἰκοδομῆς ἔμπειρος. Ἰσως εἶναι ὁ ἔβδομος ναὸς αὐτὸς πού ἀνέλαβε νὰ χτίσει μετὰ τοὺς συνεργάτες του.

Ὁ παπαδάσκαλος τοῦ "Lumiere des Nations" τῆς Kananga ἔκανε τὸν ἁγια-

σμό. Ράντισε τὸ σκάμμα καὶ τοὺς πιστοὺς. Σὲ λίγες μέρες μοῦ τηλεφώνησαν ὅτι ἡ οἰκοδομὴ ἔφτασε στὰ παράθυρα.

Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἄλλο ἦταν τὸ πιὸ σπουδαῖο· ὁ παπαδάσκαλος, κάθε ἀπόγευμα, ἔκανε κήρυγμα στὸ μαζεμὸν πλῆθος τῶν πιστῶν. Κάτι ἀκόμη· κατηχοῦσε τοὺς ἀβάπτιστους, πού στὸ τέλος τοὺς βάφτισε (150!). Σὲ δύο μῆνες ὁ Ναὸς τοῦ ἁγίου Νεκταρίου (ἡ ἀφιέρωση στὸν Ἅγιο ἦταν τὸ τάμα τῆς δωρήτριας) ἔφτασε στὸ τελευταῖο σενάζι, κάτω ἀπὸ τὴ στέγη.

Στὶς 20 Σεπτεμβρίου ὁ παπαδάσκαλος ἐπέστρεψε στὴν ἔδρα τῆς τάξεώς του. Λίγο πιὸ ἀδύνατος ἀπ' ὅταν ἄρχισε ἡ οἰκοδομὴ. Τεκμήριο κοπιαστικῆς ἐργασίας (πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς) καὶ ἀδιάκοπης ἐπιστασίας. Τὸ ἔργο συνεχίζεται καὶ σύντομα θὰ τελειώσει.

Ἄς μὴν παραλείψω, ὅτι ἓνα ἀπ' τὰ κατορθώματα τοῦ ἱερέως ἦταν καὶ τὸ ὅτι, στὸν χώρο τῆς ἐργασίας, σκότωσε ἓνα ἀπόγονο τοῦ ἀρχέκακου ὄφεως, μήκους πάνω ἀπὸ 1 μέτρο, πολὺ ἐπικίνδυνο δηλητηριῶδες καὶ ἀναντίρρητα θανατηφόρο ἐρπετό (ἄραγε νὰ ἦταν τὸ γεγονός συμβολικόν;).

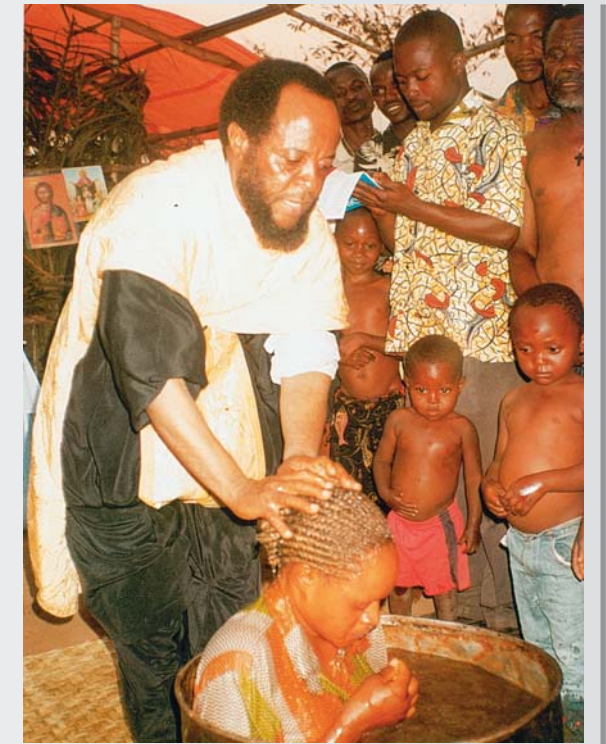
Ἐνα ἀκόμη κατορθῶμα συνεργασίας ἱεραποστόλων καὶ καλόγνωμων ἰθαγενῶν. Δοξάζεται ὁ Χριστός, ἐπεκτείνεται ἡ Ὁρθοδοξία καὶ σώζονται ψυχές!

† ὁ Κ. Ἀ. Ἰ.

Στὸν χώρο ἐργασίας σκότωσε ἓνα δηλητηριῶδες ἐρπετό.

Πάντα τὰ ἔδην

Στὸ τέλος βάπτισε 150 κατηχούμενους.

Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ συνεχίζεται. Σύντομα θὰ ἔχει τελειώσει.

Οικονομική συμβολή τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατά τό β' τρίμηνο τοῦ ἔτους 2008

Ἀπό τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς ἐστάλησαν, κατά τό τρίμηνο Ἀπριλίου - Ἰουνίου 2008, στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:		Καμερούν:	
• Μισθοί 143 ἰθαγενῶν κληρικῶν	38.610	• Μισθοί 22 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.940
• Συντάξεις 18 κληρικῶν	4.860	• Συντάξεις 4 κληρικῶν	1.080
• Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	8.350	• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	250
	<u>51.820 €</u>	• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
			<u>7.870 €</u>
Μουάνζα:		Τσάντ:	
• Μισθοί 32 ἰθαγενῶν κληρικῶν	8.640	• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	540 €
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600		
	<u>9.240 €</u>	Γκάνα:	
		• Μισθοί 22 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.940
Οὐγκάντα:		• Συντάξεις 5 κληρικῶν	1.350
• Μισθοί 48 ἰθαγενῶν κληρικῶν	12.960	• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	230
• Συντάξεις 9 κληρικῶν	2.430		<u>7.520 €</u>
	<u>15.390 €</u>	Σιέρα Λεόνε	
Κογκό:		• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600 €
• Μισθοί 34 ἰθαγενῶν κληρικῶν	9.000	Ἄκτῆ Ἐλεφαντοστοῦ:	
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	50	• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270 €
	<u>9.050 €</u>	Νιγηρία:	
Μπραζαβίλ:		• Μισθοί 21 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.670
• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.340	• Συντάξεις 5 κληρικῶν	1.350
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600	• Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	50.000
	<u>2.940 €</u>		<u>57.020 €</u>
Μπουρούντι:		Μπενίν:	
• Μισθοί 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270	• Μισθοί 5 ἰθαγενῶν κληρικῶν	1.350
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600	• Συντάξεις 2 κληρικῶν	540
	<u>870 €</u>		<u>1.890 €</u>

Μαδαγασκάρη:

• Μισθοί 14 ἰθαγενῶν κληρικῶν	3.780
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	450
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	<u>4.830 €</u>

Ζιμπάμπουε:

• Μισθοί 3 ἰθαγενῶν κληρικῶν	810
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	210
	<u>1.020 €</u>

Μαλάουι:

• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	4450 €
-------------------------------	--------

Κολλουέζι:

• Μισθοί 46 ἰθαγενῶν κληρικῶν	12.420
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
• Ἀγορά βιβλίων	120
	<u>13.140 €</u>

Ζάμπια:

• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	540 €
------------------------------	-------

Κορέα:

• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.160
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	<u>2.760 €</u>

Ἰνδία:

• Μισθοί 11 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.970
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	780
	<u>4.350 €</u>

Ἰνδονησία:

• Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.430
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	200
	<u>2.630 €</u>

Φιλιππίνες:

• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.160 €
------------------------------	---------

«Στήν Ἰνδία λειτουργοῦν: Πρωινό συσσίτιο μέ γάλα καί μπισκότα σέ 200 ἄστεγα παιδιά. 7 ἰατρεία μέ δωρεάν παροχή φαρμάκων. 5 Δημοτικά Σχολεῖα. Ὁρφανοτροφεῖο Θελλέων. Τμήματα ραπτικῆς καί ζωγραφικῆς στήν Τεχνική Σχολή».

ἀδελφῆ Νεκταρία Παραδείσιον

«Συνεργάτες εἰς τό ἀγαθόν»

Στό μαγειρεῖο τοῦ οἰκοτροφείου, δίπλα στήν τραπεζαρία πού φιλοξενεῖ τά παιδιά τοῦ οἰκοτροφείου καί τυχόν φιλοξενουμένους, παρατηρεῖται ἰδιαίτερη κίνηση σήμερα τό πρωί. Ὁρθόδοξοι ἀδελφοί μας ἢ τό φιλόπρωχο ὅπως θά λέγαμε, ἦρθαν νά ἐτοιμάσουν μπουκάρι καί φασόλια σ' ἀρκετή ποσότητα, γιά νά τά μεταφέρουμε στίς φυλακές τοῦ Κοηουέζι, πού σήμερα θά ἐπισκεφθοῦμε, μέ τίς εὐλογίες τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου κ. Μελετίου.

Ἡ ἐπίσκεψη στίς φυλακές εἶναι μία ἐξόρμηση ἀγάπης πού γίνεται ἀρκετές φορές στή διάρκεια τοῦ χρόνου.

Ἦνασαν φωτιά ἔξω ἀπό τό μαγειρεῖο γιά νά μπεῖ τό καζάνι καί νά ψηθεῖ τό μπουκάρι. Ἦνασαν καί μέσα τίς ἐστίες γιά νά καλοψηθοῦν καί νά κυλώσουν τά φασόλια. Στέκονταν πάνω ἀπό τά καζάνια, τακτοποιοῦσαν καί περίμεναν. Μέ μία πολύ μεγάλη ξύλινη σπάτουλα ἀνακάτευαν τό ἀλεύρι τοῦ καλαμποκιοῦ γιά νά γίνει τό μπουκάρι, ἀπαραίτητο στοιχεῖο διατροφῆς σέ πολλὰ ἀφρικανικά κράτη, κάτι σάν τό δικό μας ψωμί. Ὅταν ἐτοιμάστηκε χωρίστηκε σέ μπάλλες-μερίδες τόσες ὅσοι καί οἱ φυλακισμένοι.

Ὅλα ἔτοιμα στήν ὥρα τους. Μέ αὐτοκίνητο τῆς ἱεραποστολῆς φτάσαμε στίς φυλακές. Τά παιδιά τοῦ οἰκοτροφείου καί ὅσοι φιλοξενοῦνται στήν ἱεραποστολή αὐτές τίς ἡμέρες, γιατί παρακολουθοῦν κάποιο σεμινάριο, προηγήθηκαν καί μέ τή συνοδεία καί συμμετοχή τοῦ π. Θεοφίλου, ἔψαλλαν τήν παράκληση τῆς Παναγίας.

Οἱ φυλακισμένοι, Χριστιανοί καί μή, μέ «στεγνό» πρόσωπο, ἀτάραχο, ἴσως ἀπογοητευμένο, ἄκουγαν καί καρτεροῦσαν. Λίγα λόγια παρηγορίας ἀπό τόν π. Θεόφιλο, μήπως καί ἀπαλύνουν τόν πόνο τους, «μαλακώσουν» τίς καρδιές τους. Μετά ἔγινε ἡ διανομή τοῦ φαγητοῦ. Φτωχό ἀλλήλα «κάτι»...

Εἶναι ἰδιαίτερα δύσκολες οἱ συνθήκες ἐδῶ στίς φυλακές. Φωτογραφίες δέν μᾶς ἐπιτράπηκε νά πάρουμε. Στή μνήμη μας, ὅμως, μένουν ἀνεξίτηλες οἱ εἰκόνες πού ἀντικρύσαμε.

Κάθε φορά φεύγουμε ἀπό τόν χῶρο τῶν φυλακῶν προβληματισμένοι. Ἦνα εὐχόμεστε ὁ Θεός νά παρηγορεῖ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καί νά τοὺς δίνει ὑπομονή καί μετάνοια.

Ἐπίσκεψη ἀπό τό ἱεραποστολικό κλημάκιο Κοηουέζι

NOMOKANONIKA

Ἐρώτηση (ἢ μᾶλλον ἐρωτήσεις):

Μία ἀλλοδαπή χριστιανή, χωρίς προφανῶς νά γνωρίζει τή σχετική ἀπαγόρευση τῶν ἰ. κανόνων, παντρεύτηκε ἕνα ἀλλόθρησκο μέ πολιτικό γάμο, μέ τόν ὁποῖο ἀπέκτησαν δύο παιδιά. Τά παιδιά αὐτά μέ τή συγκατάθεση τοῦ ἑτερόθρησκου συζύγου της βαπτίστηκαν ὀρθόδοξα. Ὁ σύζυγός της, παρόλο πού δέν θέλει, τουλάχιστον ἀκόμη νά βαπτισθεῖ, πολλῆς φορές συνοδεύει τή σύζυγό του καί τά παιδιά του στήν Ἐκκλησία. Αὐτό εἶναι τό σκηνικό.

Τώρα ἡ σύζυγος-μητέρα θέλει νά κοινωνάει. Ὁ ἐπίσκοπος τῆς πατρίδας της τῆς τό ἐπέτρεψε. Ἀντιθέτως, ὁ ἐδῶ ἐπίσκοπος τόν ὁποῖο ρώτησε ὁ κληρικός, στόν ὁποῖο πῆγε νά ἐξομολογηθεῖ ἡ γυναίκα, δέν τό ἐπέτρεψε. Τί πρέπει νά γίνει; Πρέπει νά χωρίσει τό ἀνδρόγυνο προκειμένου νά κοινωνήσει ἡ γυναίκα; Ἦ ἀκόμη ποιός ἐπίσκοπος ἔχει δίκαιο;

Ἀπάντηση:

Ἀρχίζουμε ἀπό τήν τελευταία ἐρώτηση: Ποιός ἐπίσκοπος ἔχει δίκαιο, ἢ πράττει ὀρθῶς; Σ' αὐτό τό ἐρώτημα δέν πρέπει καταρχήν νά ἀπαντήσω ἐγώ. Ἦ ἀλλοσε δέν εἶμαι δικαστής ἢ κριτής. Κριτής τῶν ἐπισκόπων ἀνθρώπινα (ἐκτός τοῦ Θεοῦ καί τῆς συνειδήσεώς τους) εἶναι ἡ προϊσταμένη τους σύνοδος ἐπισκόπων. Ὡς γνωστόν οἱ ἐπίσκοποι ἔχουν τήν ἐξουσία μέσα στήν Ἐκκλησία «τοῦ δεσμεῖν καί λύειν» καί ὄχι ἐμεῖς οἱ λαϊκοί.

Ἐξ ἄλλου κατά τόν ὀρισμό, δίκαιο εἶναι τό σέ κάθε περίπτωση ὀρθό. (Πρβλ. Παν. Μπούμη, Κανονικόν δίκαιον, ἐκδ. Γ', Ἀθήνα 2008, σελ. 11). Ἦ εἶναι δυνατόν καί οἱ δύο ἐπίσκοποι νά ἔχουν δίκαιο, ἐφόσον π.χ. ζοῦν σέ διαφορετικούς τόπους καί χρόνους καί ἰδίως ὅταν τά πράγματα εἶναι ἀμφιλεγόμενα. Τότε εἶναι δυνατόν νά κινοῦνται μεταξύ ἀκριβείας καί οἰκονομίας, ὅποτε πρέπει νά λαμβάνεται ὑπόψη καί ἡ ἰδιαιτερότητα τῶν προσώπων, τῆς περιπτώσεως, τῶν περιστάσεων, τοῦ περιβάλλοντος κ.ἄ. Π.χ. στήν ἀλλοδαπή, σέ μία ἱεραποστολική χώρα τῆς Ἀφρικῆς, ἴσως δέν θά σκανδαλισθοῦν οἱ ἄλλοι ἰθαγενεῖς πιστοί, ὅταν θά δοῦν νά κοινωνεῖ ἡ ἐν λόγῳ σύζυγος. Ἀντιθέτως ἴσως καί νά χαροῦν. Ἐνῶ στήν Ἑλλάδα σέ μία περιοχὴ αὐστηρῶς παραδοσιακή ἢ συντηρητική ἴσως οἱ χριστιανοί

σκανδαλισθοῦν ἢ καί ἐπαναστατήσουν, ὅταν θά δοῦν μία χριστιανή, ἡ ὁποία ἔχει παντρευτεῖ ἀλλόθρησκο καί βεβαίως μέ πολιτικό γάμο νά κοινωνεῖ. Ἦ ἀντιθέτως μπορεῖ νά ζητήσουν καί αὐτοὶ νά λάβουν ὡς σύζυγο ἕνα ἀλλόθρησκο.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐλαχιστότητα μου, ἂν δέν εἶναι κριτής ἢ δικαστής, ὅμως μπορεῖ ἢ μᾶλλον ἔχει ὑποχρέωση ὡς ἀρμόδιος καθηγητής τοῦ Κανονικοῦ δικαίου ἀπό ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς νά ἀναφέρει ὀρισμένες κανονικές προϋποθέσεις, ὀρισμένα κανονικά δεδομένα, τά ὁποῖα ἴσως βοηθήσουν καί τοὺς ἐπισκόπους καί τά ἄλλα μέλη τῆς Ἐκκλησίας νά σχηματίσουν μία ἄποψη ἢ νά λάβουν μία, τήν πιό ἐνδεδειγμένη, ἀπόφαση.

Σχετικῶς ὑπενθυμίζουμε καί παραπέμπουμε καί στήν παρόμοια περίπτωση πού ἀνέκυψε σέ μία ἐκκλησία ἱεραποστολική τῆς Ἀπῶ Ἀνατολῆς καί τήν ὁποία ἔχουμε διαπραγματευθεῖ στό ὑπ' ἀριθμ. 34 Ἀπρ. - Ἰουν. 1990 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας «Πάντα τά Ἦθνη».

Κατά πρῶτον δέν πρέπει νά ζητᾶμε (οἱ λαϊκοί) ἢ νά παίρνουν ἢ νά δίνουν (οἱ κληρικοί) μία ἀπόφαση ἢ ἀπάντηση ἀβασίστως καί ἀβασανίστως, ἢ προχείρως καί ἀδιακρίτως, χωρίς καμμία πηλῶτερη καί βαθύτερη ἐξέταση τῶν πραγμάτων. Καί προτοῦ καταλήξουμε στή δική μας, ἔστω καί μετὰ ἀπό προσευχή, λογική καί διακριτική ἀπόφα-

ση ἢ ἀντιμετώπιση τῶν πραγμάτων, πρέπει νά καταφεύγουμε στους σχετικούς θεῖους καί ἱερούς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοί ἔχουν ἐπικυρωθεῖ ἀπό Οἰκουμενικές Συνόδους μέ τήν ἐπιστοασία τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ἔχουν ἀποκτήσει θεῖα αὐθεντία, καί μᾶς ὑποδεικνύουν τό ὀρθό.

Ἔτσι ἔχουμε μία σειρά ἱερῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουν σέ Ὁρθόδοξο χριστιανό νά νυμφεύεται μέ μή ὀρθόδοξο ἄτομο. Βλέπε τούς ἰ καί ἰα' καν. τῆς Λαοδικείας, τόν κα' / κθ' Καρθαγένης, τόν ἰδ' τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου καί τόν οβ' τῆς Πενθέκτης.

Συγκεκριμένως καί γιά τούς ἀλλόθρησκους ὁ ἰδ' τῆς Δ' διαλαμβάνει: «Ἐπειδή ἐν τισιν ἐπαρχίαις συγκεκώρηται τοῖς ἀναγνώσταις, καί ψάλλται, γαμεῖν, ὥρισεν ἡ ἀγία Σύνοδος μή ἐξεῖναι τινι αὐτῶν ἑτερόδοξον γυναῖκα λαμβάνειν. Τούς δέ ἤδη ἐκ τοιοῦτου γάμου παιδοποιήσαντας... μή δύνασθαι ἐπιβαπτίζεσθαι αὐτά παρά τοῖς αἰρετικοῖς, μήτε μήν συνάπτειν πρός γάμον αἰρετικῶ ἢ Ἰουδαίῳ ἢ Ἑλληνι, εἰ μή ἄρα ἐπαγγέλλοιτο μεταίθεσθαι εἰς τήν ὀρθόδοξον πίστιν τό συναπτόμενον πρόσωπον τῷ ὀρθόδοξῳ. Εἰ δέ τις τοῦτον τόν ὄρον παραβαίη τῆς ἀγίας Συνόδου, κανονικῶ ὑποκείσθω ἐπιτιμίῳ» (Ράλλη - Ποτλή, Β', 251 - 252).

Ὁ κανόνας αὐτός εἶναι σαφής ὡς πρός τό ἀσυμβίβαστον τοῦ γάμου μεταξύ ὀρθοδόξου καί ἀλλοθρήσκου. Βεβαίως, κατά τήν ἀνάγνωσή του (σ' αὐτό ὀδηγεῖ καί ὁ ἰα' καν. τῆς Λαοδικείας) δίδεται ἡ ἐντύπωση, ὅτι ὑπάρχει ἡ δυνατότητα νά τελεσθεῖ γάμος, νά λάβει ἕνας Ὁρθόδοξος ὡς σύζυγο μία ἀλλόδοξη (καί τό ἀντίθετο), ἀρκεῖ νά ὑποσχεθεῖ ὁ μή χριστιανός, ὅτι θά μετατεθεῖ θά ἀσπασθεῖ τόν Χριστιανισμό, καί πῶς συγκεκριμένα τήν ὀρθόδοξη πίστη.

Ἄρκει ὁμως πράγματι ἡ ὑπόσχεση αὐτή, γιά νά συναφθεῖ γάμος; Ἦ εἶναι μία προϋπόθεση, γιά νά γίνει μόνον ὁ ἀρραβώνας; Θέτουμε τό ἐρώτημα αὐτό, γιατί ἐπί τοῦ προκειμένου, φαίνεται, ὑπάρχει κάποια διαφορετική γνώμη. Ἔτσι ὁ βυζαντινός κανονολόγος Ζωναρᾶς σχολιάζοντας

τόν ἰδ' καν. τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου, λέει: «Εἰ δ' ἴσως ὁ αἰρετικός ἢ ὁ ἄπιστος ἐπαγγέλλεται συνθέσθαι τῇ ὀρθόδοξῳ πίστει, τό μέν συνάλλαγμα προβήσεται, ἡ δέ συνάφεια ὑπερτεθήσεται, μέχρις ἄν τήν ἐπαγγελίαν πληρώσῃ ὁ ταύτην ποιησάμενος» (Ράλλη - Ποτλή, Β', 252 - 3). Τά ἴδια δέχεται καί ὁ ἄλλος βυζαντινός κανονολόγος Θεόδωρος ὁ Βαῖσαμων (Ράλλη - Ποτλή, Β', 253).

Πλήν ὁμως ἡ ἐρμηνεία - ἐκδοχή αὐτή, νομίζουμε, δέν μπορεῖ νά γίνει ἀνεπιφύλακτα δεκτή, πολὺ περισσότερο μάλιστα πού οἱ ἐν λόγῳ βυζαντινοὶ ἐρμηνευτές Ζωναρᾶς καί Βαῖσαμων (καί μαζί μ' αὐτούς καί ὁ Ἀριστηνός) στήν ἐρμηνεία τοῦ σχετικοῦ ἰα' καν. τῆς Λαοδικείας δέν κάνουν αὐτή τή διάκριση (Ράλλη - Ποτλή, Δ', 198 ἐξ.).

Πράγματι ὁ ἐν λόγῳ κανόνας ὀρίζει ἀπλῶς: «Ὅτι οὐ δεῖ πρός πάντας αἰρετικούς ἐπιγαμίας ποιεῖν, ἢ διδόναι υἱούς, ἢ θυγατέρας, ἀλλὰ μάλιστα λαμβάνειν, εἴγε ἐπαγγέλλοιτο χριστιανοὶ γίνεσθαι» (Ράλλη - Ποτλή, Δ', 198).

Ἔτσι κάποια ἀμφιβολία παραμένει. Πάντως, ἐάν δεχθοῦμε (καί «ἐν λόγῳ ἀμφιβολιῶν»), ὅτι ἰσχύει ἡ ἐπιεικέστερη ἄποψη, κατά τήν ὁποία ἀρκεῖ καί μόνη ἡ ἐπαγγελία - ὑπόσχεση γιά τή σύναψη τοῦ γάμου, αὐτό κατά πρῶτον σημαίνει, ὅτι ὁ ἐν λόγῳ γάμος συνάπτεται μέ τόν πολιτικό τύπο ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει μέ τόν ἐπικρατοῦντα στήν ἐν λόγῳ χώρα τύπο, καί ὄχι μέ τόν ἐκκλησιαστικό τύπο. Καί τοῦτο, γιατί δέν εἶναι δυνατόν νά τελεσθεῖ τό μυστήριο τοῦ γάμου σέ ἕνα μή βαπτισμένο χριστιανό, προτοῦ αὐτός βαπτισθεῖ, ἔστω καί ἐάν ἔχει ὑποσχεθεῖ ὅτι θά γίνει χριστιανός.

Ἐν συνεχείᾳ τοῦτο μήπως σημαίνει καί τό ἐξῆς: Ὅτι ὁ νυμφευθεῖς χριστιανός θά κοινωνεῖ, γιατί δέν μπορεῖ νά περιμένει, ὥσπου νά γίνει χριστιανός, κατηχηθεῖ καί βαπτισθεῖ, ὁ ἄπιστος σύζυγος. Ἄλλωστε καί ὁ ἰδ' καν. τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου ὀρίζει, ὅτι «θά ὑποβληθεῖ σέ κανονικό ἐπιτίμιο ὁ χριστιανός σύζυγος, στήν περίπτωση πού θά παραβεῖ τόν ἐν λόγῳ ὄρον τῆς Συνό-

δου», χωρίς νά ἀποκλείει τελείως ἀπό τή θ. Κοινωνία.

Ἐκτός καί δεχθοῦμε ὡς ὀρθή τήν αὐστηρή ἐρμηνεία - ἐκδοχή πού ἔχει ὁ Βαῖσαμων, στήν ἰσ' ἀπόκρισή του: Ὅτι δηλαδή δέν μπορεῖ ὁ χριστιανός νά κοινωνεῖ, ἄν δέν «ἀποστῇ τοῦ κακοῦ, καί κανονικοῖς ἐπιτιμίαις διορθωθῇ» (Ράλλη - Ποτλή, Δ', 476 -7). Ἐπίσης ὁ Συμεών Θεσσαλονίκης (μζ' ἀπόκριση) σημειώνει, ὅτι μπορεῖ «μόνον εἰς τό τέλος τῆς ζωῆς του νά μεταλαμβάνη, γινόμενος Εὐχελαίου ὑπέρ αὐτοῦ (ἐάν μετανοῇ δηλαδή), ἀλλ' οὔτε μερίδα νά παίρνη τοῦ τοιοῦτου προσώπου ὁ ἱερεὺς, οὔτε τὰς προσφορὰς του καί λειτουργίας νά δέχεται, εἰ μή μόνον κερὶ καί θυμίαμα, καί κάποτε (ὄχι πάντοτε δηλαδή) νά δίδη εἰς αὐτό ἀγίασμα καί ἀντίδωρον, καί τοῦτο, διὰ νά μή πέση εἰς ἀπόγνωσιν, καί ἐλημοσύνας νά τό προστάξῃ νά κάμνη («Πηδάλιον, σελ. 197, ὑποσ. Πρβλ. καί PG 155, 893).

Βεβαίως γιά νά συνδυάσουμε τίς δύο ἐκδοχές - ἐρμηνείες, θά μπορούσαμε ἴσως νά δώσουμε τήν ἐξῆς ἀπάντηση - λύση. Εἶναι δυνατόν νά γίνει δεκτός ὁ γάμος ἐνός ὀρθοδόξου νέου μέ μία μή χριστιανή νέα (καί τό ἀντίθετο) μέ τόν πολιτικό τύπο ἢ μέ τόν παραδοσιακό τοπικό τύπο, ἐφ' ὅσον προηγουμένως ἔχει ὑποσχεθεῖ ὁ μή χριστιανός σύζυγος, ὅτι θά ἀσπασθεῖ τήν ὀρθόδοξη χριστιανική πίστη. Ἄλλὰ συγχρόνως θά ὀφείλει νά μή κοινωνεῖ ὁ χριστιανός σύζυγος, μέχρις ὅτου ἐκπληρώσῃ τήν ὑπόσχεσή του αὐτή ὁ μή χριστιανός σύζυγος. Δέν θά τοῦ ἀπαγορεύεται ὁμως νά παίρνη ἀγίασμό καί ἀντίδωρο.

Ἔτσι θά μπορούσαμε νά τοποθετήσουμε καί νά συμβιβάσουμε τά πράγματα κατά κανονική ἀκρίβεια καί αὐτές τίς ἀπαντήσεις νά δώσουμε. Ἐκτός ὁμως ἀπό τήν ἀκρίβεια μέσα στήν Ἐκκλησία, ὅπως γνωρίζουμε, ὑπάρχει καί ἡ Οἰκονομία, ἡ ὁποία μπορεῖ νά χορηγεῖται ἀνάλογα μέ τίς περιπτώσεις. Ἄρκει, βεβαίως, στήν περίπτωση αὐτή νά ἐφαρμόζονται οἱ ἀρχές καί οἱ κανονικές προϋποθέσεις τῆς παροχῆς τῆς Οἰκονομίας, ὅπως τίς ἐκθέσαμε περιληπτικῶς σέ προηγούμε-

νο ἄρθρο. Καί τοῦτο, γιά νά μήν ἔχουμε ἀντί Οἰκονομίας, παράβαση καί παρανομία, ἀντί βοήθειας γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀπομάκρυνση ἀπό τήν ἀλήθεια καί τήν Ὁρθοδοξία, διασάλευση τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καί ἀπώλεια τῆς σωτηρίας ποιμένος καί ποιμαινομένου.

Σέ μία τέτοια περίπτωση Οἰκονομίας καί πάντως μετά τήν παροχή της ἀπό τό ἀρμόδιο ἐκκλησιαστικό ὄργανο, τόν ἐπίσκοπο ἢ τή Σύνοδο μπορεῖ νά ἐνταχθεῖ καί ἡ ἀνωτέρω περίπτωση. Πῶς συγκεκριμένα θά λέγαμε ὅτι γιά τήν προκειμένη περίπτωση, ἐπιτρέπεται νά κοινωνήσει κατ' οἰκονομία ἢ σύζυγος.

α) Ἐφ' ὅσον παντρεύτηκε ἐξ ἀγνοίας τῶν ἀγορεύσεων τῶν σχετικῶν ἱερῶν κανόνων.

β) Ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀποκτήσει παιδιά καί δέν εἶναι ὀρθό καί ἠυσίτητες νά χωρίσουμε τούς γονεῖς τους.

γ) Ἐφ' ὅσον καί ὁ σύζυγος συγκατατίθεται στή χριστιανική μύηση, ζωὴ καί κοινωνία τῆς συζύγου του καί τῶν παιδιῶν τους.

δ) Ἐφ' ὅσον ὁ οἰκεῖος ἱεράρχης τῆς πατρίδος της πού γνωρίζει τίς συνθήκες τό ἐπέτρεψε καί βεβαίως ἐφ' ὅσον τό ἐπιτρέψει καί ὁ ἐδῶ ἀρχιερέας.

στ) Ἐφ' ὅσον εἶναι σκόπιμο μπορεῖ νά κοινωνεῖ σέ ἄλλο ναό, γιά νά μή δίδεται ἀφορμὴ σκανδαλισμοῦ ἄλλων πιστῶν.

καί ζ) Ἐφ' ὅσον ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐπέτρεψε κατ' οἰκονομία τούς μικτούς γάμους μέ ὀρισμένες τάξεις ἑτεροδόξων παρά τήν αὐστηρὴ ἀπαγόρευση τοῦ οβ' καν. τῆς Πενθέκτης Οἰκουμ. Συνόδου περί γάμου ὀρθοδόξου μέ αἰρετικό.

Ἐπομένως καί πάντως βλέπουμε πόσες παράμετροι, πόσες περιπτώσεις καί πόσες δυνατότητες μποροῦν νά ὑπάρχουν μέσα στό πλαῖσιο ἀπό τήν ἀκρίβεια μέχρι τήν οἰκονομία πάντοτε μέσα στήν Ἐκκλησία.

Γι' αὐτό καί εἶπαμε ὅτι μπορεῖ νά ἔχουν δίκαιο καί οἱ δύο ἱεράρχες.

Παν. Ἰ. Μπούμης

Ὁμοτ. Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἀπὸ 1-4-2008 ἕως 30-6-2008 προσεφέρθηκαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσά γιὰ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Ananiadis M. 37,38 • Greek Orth. Church (Coventry) 124,02 • Konstantoulakis M. 31,60 • Phloridis G.Ph. 63 • Themelis I. 19,11 • Ἀβραμιώτη Ἀ. 100 • Ἀβραμιώτου Ἀ. 50 • Ἀγγελόπουλο Ἀ. 20 • Ἀγιοσοφίτου Ν. 20 • Ἀδάμου Φ. 10 • Ἀπόνη Ἀ. 200 • Ἀποδονίδου Β. 30 • Ἀθανασιάδου Δ. 500 • Αἰβαζάκη Ἀ. 70 • Ἀλεβίζου Σ. 200 • Ἀλεξανδρόπουλο Ἀ. 80 • Ἀλιβιζάτο Δ. 50 • Ἀλικάκο Γ. 101,27 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 300 • Ἀναστασιάδη Π. 270 • Ἀναστασιάδη Σ. 130 • Ἀναστασοπούλου Χ. 10 • Ἀνδρεάδη Δ. 60 • Ἀνετάκη Ἐ. Μ. 20 • Ἀντέλη - Τσιόλη Π. 70 • Ἀντωνάκοπουλο Ἰ. 50 • Ἀντωνίου Σ. Π. 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2057) 30 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4221) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2102) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1682) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2034) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2024) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2023) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2022) 450 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2730) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2695) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2693) 438,50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2692) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2690) 300 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 497) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1415) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3122) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1365) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4251) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2394) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2393) 10 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4146) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α.

4143) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2055) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2037) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1997) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1993, 2553) 370 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1920, 2924) 119,50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1657) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1996) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2639) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2152) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1574) 150 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 490) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1569) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2112) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2672) 1.280 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4233) 490 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1952) 95 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2039) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1778) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2013) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2682) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1992) 550 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1990, 2555) 3.020 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1989, 1994) 6.320 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1439, 2337) 250 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1995) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1767, 2306, 2644) 320 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2493) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1970) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2675) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1991) 1.600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1324) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1998) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1988) 2.950 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 0492) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1795) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1779) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1346, 2590) 900 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2725) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1919) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1846) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1796) 146 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1792) 80 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1773) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1680) 100 • Ἀραμπατζίδου Δ. 150 • Ἀράπη Κ. 20 • Ἀράπικου Ἐ. 10 • Ἀρβανιτίδου Α. 150 • Ἀργεῖτη Π. 40 • Ἀργυριάδου Β. 110 • Ἀρτεμάκη Μ. 50 • Ἀτματζίδη Ἀ. 50 •

Αὐγερίου Β. 500 • Βαῖνᾶ Γ. 90 • Βάιο Γ. 30 • Βακαδάρη Ἰ. 120 • Βαλλιανᾶτο Π. 50 • Βαλωμένου Β. 20 • Βασιλάκη Σ. 450 • Βασιλειάδου Ἀ. 30 • Βασιλειάδου Δ. 20 • Βασιλοπούλου Π. 50 • Βαστάκη Κ. 30 • Βαχλιᾶ Θ. 20 • Βενετάκη Α. 50 • Βενιέρη Α. 50 • Βεντουράκη Π. 150 • Βεργόπουλο Ἰ. 30 • Βερυκάκη Χ. 10 • Βέττα Γ. 80 • Βιζένκο Γ. καὶ Α. 30 • Βλαντῆ Φ. 40 • Βλαχιώτη Β. 100 • Βλάχο Δ. 50 • Βουκυκλήρη Σ. 100 • Βρουβᾶ Ἀ. 100 • Γαλιανάκη Ἐ. 15 • Γεννάδη Κ. 300 • Γεωργιάδου Κ. 35 • Γεωργίου Θ. 20 • Γεωργίου Ἰ. 100 • Γεωργιτισσιγιάννη Β. 350 • Γεωργοτᾶ Γ. 180 • Γιαννακόπουλο Κ. 50 • Γιαννακοπούλου Ἐ. 50 • Γιαννέλου Ἡ. 60 • Γιατρᾶ Μ. 100 • Γκανασούλη Τ. 90 • Γκάτζη Ἀ. 60 • Γκάτζιου Ἐ. 10 • Γλιούκα Ἀ. 15 • Γλυκιώτου Ἀ. 50 • Γραμματικᾶ Σ. 50 • Γραμματικοῦ Ἀ. 100 • Γραμματικοῦ - Πούλη Ἐ. 50 • Γρηγοριάδη Ἀ. 10 • Γρίβα Β. 60 • Γυαλίστρα Δ. 100 • Δαμασκηνοῦ Μ. 20 • Δανελάτο Γ. 30 • Δεμερτζίδη Ν. 130 • Δερμετζόγλου Ἀ. 50 • Δευτεραῖο Δ. 50 • Δημαράτου Ὁ. 50 • Δημητρακούδη Μ. 300 • Διακαναστάση Ἄ. 50 • Διαλησμά Κ. 100 • Διαμαντῆ Ἀ. 10 • Διαμαντίδη Σ. 5 • Διαμαντοπούλου Ἐ. 15 • Διαμαντοπούλου Ἐ. 200 • Διαμαντοπούλου Μ. 20 • Δουβρῆ Ἀ. 20 • Δρίβα Π. 15.000 • Δροσοπούλου Ὁ. 100 • Δρούγκα Χ. 25 • Ἐλευθεριάδου Β. 50 • Ἐλευθερίου Ἐ. 250 • Ἐλληνικὴ Ἑστία Παπάγου 500 • Ἐνορίτες Βασιλικῆς 50 • Ἐνωση Ἀποστράτων Ἀξωματικῶν Ναυτικοῦ 50 • Εὐαγγελιάτου Β. 60 • Εὐθυμίου Ὁ. 60

• Ζαλακώστα Β. 300 • Ζάρου Μ. 100 • Ζαχαριάδη Ἰ. 200 • Ζαχάρο Ἀ. 30 • Ζηλιανᾶκη Ἐ. 70 • Ζησόπουλο Π. 50 • Ζιώγκου Ἀ. 30 • Ζουγανέλη Ἐ. 25 • Ζυγούρα Ἀ. 60 • Ζώγια Ἐ. 100 • Ἠλία Ἐ. 25 • Ἠσυχαστήριον «Οἱ ἈΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 15 • Θαλασέλη Π. 200 • Θεοδοσιάδη Ἐ. 70 • Θεοδωράκη Ζ. 50 • Θεοδωρίδου Ἀ. 20 • Θεοδωρόπουλο 400 • Θεοδωρόπουλο Λ. 250 • Ἰακωβίδη Β. 200 • Ἰακώβου Κ. 60 • Ἰσρατόγλου Ἀ. 20 • Κακαράτζα Ἀ. 30 • Καλαντζοπούλου Φ. 200 • Καλλιῆ Π. 150 • Καλλικούρη Φ. 20 • Καλλογερά 70 • Καλλογερά Ὁ. 100 • Καλλογερά Σ. 90 • Καλλογήρου Κ. 50 • Καλοῦδη Π. 200 • Καλοφωλιά Π. 10 • Καλλιᾶκη Ἐ. 50 • Κανδαράκη Ἀ. 100

• Κανελλόπουλο Ἀ. 20 • Κανέλο Ἡ. 60 • Καντᾶ Ν. 100 • Καπίκη Δ. 30 • Καραβάνη Ἐ. 60 • Καραγιάννη Γ. 20 • Καραθάνο Ἰ. 100 • Καραϊθανίδου Ἀ. 30 • Καρακατσάνη Ἐ. 50 • Καραμπίνη Ξ. 50 • Καρασακαλίδη Μ. 50 • Καρατσιώλη Β. 10 • Καραθεμέα Γ. 50 • Καραουζάκη Κ. 50 • Κασδαγλήκη - Περδικέα Ἀ. 50 • Κατχη. Συνάξεις Ἰ.Ν. Ἄγ. Ἄννης 700 • Κατχη. Σχ. Ἰ.Ν. Ἄγ. Ἐλευθερίου 150 • Κάτουρη Π. 50 • Κεραμιδάρη Π. 20 • Κεράνη Ἀ. 200 • Κετσιμπάση Σ. 30 • Κετσιμπάση Χ. Μ. 60 • Κηπουρό Χ. 100 • Κήρυκο Δ. 10 • Κοζώνη Γ. 10 • Κολλημάνη Σ. 100 • Κολλοβό Ἐ. 20 • Κολλυβάρη Ἐ. 30 • Κομαρίμα Ἰ. 100 • Κομνηνοῦ Φ. 200 • Κοντιζα Ἐ. 100 • Κοντοζόγλου Χ. 50

• Κοντονάσιο Π. 72,50 • Κοντοῦ Μ. 1.000 • Κορακιανίτου Ἀ. 300 • Κορνάρο Χ. 50 • Κορολόγου Μ. 90 • Κοσμίδη Ἀ. 999 • Κοτζαμάνη Ν. 20 • Κοτσαύτη Θ. 10 • Κοτσώνη Κ. 50 • Κουκῆ Μ. 900 • Κουκουβίνο Β. 40 • Κούλη Ἰ. 600 • Κουλοπούλου Ἐ. 100 • Κουντούρη Γ. 500 • Κουπαράνη Σ. 100 • Κουτόνια Π. 50 • Κουτσουράκη Π. 100 • Κράλη - Ρίζου Λ. 20 • Κράλη Ἡ. 150 • Κρητικὸ Β. 100 • Κτωνᾶ Β. 20 • Κυπραίνο Π. 60 • Κυπριωτάκη Κ. 100 • Κυριαζόπουλο Σ. 50 • Κυριαζοπούλου Σ. 300 • Κυριακίδη Ἀ. 30 • Κύρη Σ. 130 • Κωνσταντινίδου Σ. 300 • Κωνσταντίνου Β. 50 • Κωνσταντίνου Μ. 20 • Κωστοπούλου Π. 20 • Κωτσάκη Ἀ. 300 • Κωτσῆ Θ. 200

Ἐπίθρηθρα θεία λειτουργία στὴν Κένυα.

